

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel projektowanej regulacji

Celem zmian wprowadzanych do ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym jest wzmocnienie nadzoru publicznego nad działalnością biegłych rewidentów i firm audytorskich w Polsce.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że istnieje potrzeba szerszego kontrolowania działalności firm audytorskich, również w zakresie innych usług niż badanie ustawowe sprawozdań finansowych, w tym przede wszystkim usług związanych z funkcjonowaniem rynku kapitałowego. Obecnie organ nadzoru publicznego, tj. Komisja Nadzoru Audytowego (KNA) nie ma wystarczających narzędzi pozwalających na kontrole jakości usług świadczonych przez firmy audytorskie w tym zakresie, gdyż system nadzoru publicznego opiera się w dużej mierze na nadzorze pośrednim, w którym istotną rolę odgrywa samorząd zawodowy.

KNA bezpośrednio przeprowadza kontrole badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP). Jednakże mimo stosunkowo krótkiego okresu funkcjonowania KNA od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tj. od 21 czerwca 2017 r.) należy wskazać na trudności KNA w zakresie realizacji nowych, poszerzonych zadań powierzonych jej do bezpośredniej realizacji na mocy ustawy. Kontrole realizowane przez KNA w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych JZP są kluczowym zadaniem KNA w zakresie zapewnienia jakości usług świadczonych przez firmy audytorskie.

W ramach obecnej formuły funkcjonowania KNA, tj. jako organu kolegiального spotykającego się przynajmniej raz w miesiącu oraz obsługiwane przez Ministerstwo Finansów, można już wskazać na słabości tego rozwiązania w porównaniu do powierzonych zadań. Rozwiązania kadrowe i płacowe obowiązujące w służbie cywilnej, a tym samym w korpusie urzędniczym w Ministerstwie Finansów, powodują trudności w zatrudnieniu wystarczającej liczby kontrolerów na potrzeby zadań KNA. Kontrolerzy zgodnie z prawem UE muszą mieć doświadczenie w przeprowadzaniu badań ustawowych. Do chwili obecnej nie został skompletowany zespół kontrolerów w zakładanym składzie (mimo faktu, że ogłoszenia o wolnych stanowiskach są ciągle dostępne). Ten czynnik głównie przekłada się na opóźnienia w realizacji planów kontroli KNA.

Znaczna część zadań z zakresu nadzoru publicznego została delegowana na Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR), która wykonuje kontrole jakości badań ustawowych

jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego (nie-JZP), a także wykonuje w stosunku do nich czynności dochodzeniowe i sankcyjne.

Analiza działań podejmowanych przez PIBR, pokazuje, iż samorząd zawodowy nie podejmował wystarczającej aktywności w zakresie zadań powierzonych mu do realizacji ustawą w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez KNA. W ciągu roku funkcjonowania nowej ustawy o biegłych rewidentach, samorząd nie podjął uchwały o zakresie kontroli usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badania ustawowe np. przeglądy sprawozdań finansowych JZP i badania historycznych informacji finansowych zamieszczanych w prospekcie emisyjnym, co uniemożliwia przeprowadzanie kontroli wykonywania tego rodzaju usług.

Ponadto należy wskazać na przewlekłość prowadzonych postępowań przez organy PIBR (Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny oraz Krajowy Sąd Dyscyplinarny). Z 473 spraw prowadzonych w 2017 r. przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego 273 sprawy zostały zakończone, z czego bez sporządzenia wniosków o ukaranie aż 194 sprawy (postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego oraz postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego), co stanowi ponad 70 % zakończonych spraw w 2017 r. Należy mieć również na uwadze, że Krajowy Sąd Dyscyplinarny jedynie 6 razy w 2017 r. orzekł kary dyscyplinarne zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej. W większości przypadków (około 80% orzeczeń) orzekane były przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny najmniej dotkliwe kary dyscyplinarne: upomnienia, nagany oraz kary pieniężne (do 2-krotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ok. 4.000 zł).

Powyższe wskazuje na potrzebę zmian zarówno w zakresie organizacji i struktury organu nadzoru poprzez zmianę formy jego działania i sposobu finansowania, jak również przejęcie przez jeden podmiot wszystkich kontroli w zakresie usług biegłego rewidenta objętych standardami wykonywania zawodu w odniesieniu do JZP jak i nie-JZP oraz prowadzenia postępowań administracyjnych i dyscyplinarnych, co przyczyni się do zachowania jednolitości postępowań zwłaszcza w zakresie stwierdzenia naruszeń i ewentualnych kar.

II. Zakres przewidywanej regulacji

1) powołanie w miejsce KNA odrębnego organu nadzoru – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, zwanej dalej „Agencją”, która będzie państwową osobą prawną, wchodzącą w skład sektora finansów publicznych, wyznaczoną jako właściwy organ w rozumieniu dyrektywy 2006/43/WE oraz rozporządzenia UE nr 537/2014, sprawujący nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce.

Nowy organ nadzoru zostanie utworzony na bazie dotacji udzielonych z budżetu państwa w 2019 roku i 2020 roku na wyposażenie i pierwszy okres działalności. Zakłada się, że od 1 stycznia 2020 roku nowy organ nadzoru będzie w pełni operacyjny i rozpocznie wykonywanie wszystkich zadań przewidzianych projektem ustawy zmieniającej. Przepisy projektu ustawy przewidują możliwość finansowania działalności ww. organu z dotacji budżetu państwa, jednakże co do zasady koszty działalności Agencji pokrywane będą z jej przychodów, takich jak: opłata z tytułu nadzoru od firm audytorskich, opłaty za wpis na listę firm audytorskich oraz inne przychody.

2) wyposażenie organu nadzoru w nowe narzędzia nadzorcze, dochodzeniowe i sankcyjne w odniesieniu do usług objętych standardami wykonywania zawodu świadczonych przez biegłego rewidenta w imieniu firmy audytorskiej, wykonywanych zarówno w JZP jak i w nie-JZP (w tym rozszerzenie zakresu firm audytorskich bezpośrednio kontrolowanych przez organ nadzoru w porównaniu z zakresem firm obecnie bezpośrednio kontrolowanych przez KNA i rozszerzenie zakresu zadań bezpośrednio realizowanych przez organ nadzoru publicznego w porównaniu z tymi obecnie realizowanymi przez KNA).

Uprawnienia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) - pozostaną bez zmian - nadal będzie sprawowała nadzór nad stosowaniem przez JZP przepisów tytułu III Rozporządzenia UE nr 537/2014.

Polska Izba Biegłych Rewidentów (PIBR) w nowym systemie nadzoru publicznego, w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję, realizowała będzie zadania jedynie w bardzo ograniczonym zakresie, przy założeniu, że ostateczną odpowiedzialność za nadzór nad realizacją tych zadań ponosić będzie nowo powołana instytucja nadzoru. W kompetencji PIBR nadal pozostanie ustanawianie krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości oraz zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, kontrola wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązków z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów, a także wykonywanie zadań z zakresu zatwierdzania i rejestracji biegłych rewidentów. Ponadto PIBR będzie realizował inne zadania własne samorządu zawodowego w ramach sprawowania pieczy nad należytych wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta przez swoich członków.

Projektowane rozwiązanie zwiększy operacyjność, efektywność i skuteczność działania nadzoru publicznego. Zapewni większą decyzyjność wykonawczą i operacyjną, a także zapewni większą niezależność finansową organu, konieczną do właściwej realizacji zadań nadzorczych.

III. Część szczegółowa

W art. 1 ustawa dokonuje zmian w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym:

1. W pkt 1 dokonuje się zmian w art. 1 ustawy dotyczącym zakresu przedmiotowego zagadnień, które reguluje ustawa. Ze względu na fakt, że tworzy się odrębny organ nadzoru (Polską Agencję Nadzoru Publicznego, zwany dalej: „Agencją”), dodaje się nowy pkt 1a) wskazujący, że ustawa reguluje także zasady organizacji Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Ponadto, w związku z rozszerzeniem zakresu zadań nadzorczych wykonywanych bezpośrednio przez Agencję, tj. rozszerzeniem zakresu usług świadczonych przez firmy audytorskie podlegających bezpośrednio jej nadzorowi (wszystkie usługi objęte standardami wykonywania zawodu, na które składają się wszystkie usługi atestacyjne oraz usługi pokrewne), w ustawie określa się zasady wykonywania tych usług. Zatem dotychczasowy pkt 5 otrzymuje nowe brzmienie odzwierciedlające opisaną wyżej zmianę.
2. W pkt 2 dokonuje się zmiany w wymienionych w tym pkt przepisach ustawy, polegającej na zastąpieniu wyrazów: „Komisja Nadzoru Audytowego”, występujących w różnych przypadkach wyrazem: „Agencja” występującym w odpowiednim przypadku,
3. W pkt 3 dokonuje się zmiany we wprowadzeniu do wyliczenia w art. 10 ust. 11 ustawy polegającej na doprecyzowaniu, który z dwóch organów Agencji (tj. Rada Nadzoru Agencji zwana dalej „Radą Agencji”) zatwierdza określone uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (dalej „KRBR”).
4. W pkt 4 dokonuje się zmiany w art. 11 ust. 4, która wynika z faktu likwidacji Krajowej Komisji Nadzoru (dalej: „KKN”; nowe odesłanie do pkt 2-5) oraz przekształcenia Komisji Nadzoru Audytowego (dalej: „KNA”) w Agencję.
5. W pkt 5 dokonuje się zmiany w art. 13 ust. 6 polegających na rozszerzeniu zakresu podmiotów, którym Komisja Egzaminacyjna przedkłada swoje roczne sprawozdanie z działalności, tj. oprócz organowi nadzoru publicznego (Agencji) będzie ono przedkładane także Ministrowi Finansów ze względu na fakt, że Minister powołuje i odwołuje członków Komisji, zatem powinien otrzymywać informacje o jej działalności.
6. W pkt 6 dokonuje się zmian we wprowadzeniu do wyliczenia w art. 16 ust. 7 polegającą na doprecyzowaniu, który z dwóch organów Agencji (tj. Rada Agencji) zatwierdza określone uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (dalej „KRBR”).
7. W pkt 7 dokonuje się zmian w art. 17. W ust. 3 doprecyzowuje się, że opłacie podlega wniosek o wpis do rejestru, a nie sam wpis do rejestru - bez względu na to

czy wniosek zostanie rozpatrzony pozytywnie czy negatywnie, opłata ma pokrywać koszty administracyjne jego rozpatrzenia i nie podlega zwrotowi. Zmiany w ust. 4-6 są konsekwencją zmiany w ust. 3.

8. W pkt 8 dokonuje się zmiany w art. 18 ust. 4 będącej konsekwencją rozszerzenia zakresu usług świadczonych przez biegłego rewidenta podlegających bezpośredniemu nadzorowi organu nadzoru publicznego (Agencji). Ponieważ ww. nadzorowi będą podlegały wszystkie usługi atestacyjne i pokrewne, a nie jedynie badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego (dalej „jzp”), zasadne jest, by KRBR podejmowała uchwały o skreśleniu po uzgodnieniu z Agencją w przypadku, gdy wobec biegłego rewidenta toczy się postępowanie dyscyplinarne, którego przedmiotem jest przewinienie popełnione w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych lub pokrewnych, a nie tylko w związku z badaniem ustawowym jzp,
9. W pkt 9 wprowadza się nowy rozdział 2a „Organizacja Agencji” regulujący organizację nowego organu nadzoru publicznego (Agencji). Jest to konsekwencja fundamentalnej zmiany polegającej na przekształceniu dotychczasowego organu nadzoru publicznego, KNA (organ kolegialny obsługiwany przez Ministerstwo Finansów) w odrębną instytucję (Polską Agencję Nadzoru Audytowego) będącą osobą prawną, wchodzącą w skład sektora finansów publicznych, wyznaczoną jako właściwy organ w rozumieniu dyrektywy 2006/43/WE oraz rozporządzenia UE nr 537/2014 sprawujący nadzór publiczny nad audytem w Polsce, nad której działalnością nadzór będzie sprawował Minister Finansów (poprzez m.in. powoływanie i odwoływanie organów Agencji, nadanie jej statutu oraz zatwierdzanie planu finansowego oraz sprawozdania finansowego). Organami Agencji będą Prezes oraz Rada Agencji, powoływani na 4-letnią kadencję przez Ministra Finansów. W Radzie, oprócz Prezesa i jego zastępcy, będą zasiadali przedstawiciele tych samych instytucji, które obecnie są reprezentowane w KNA. Zasady dotyczące zgłaszania kandydatów do Rady Agencji, ich powoływania oraz warunków jakie muszą oni spełniać, a także zasady odwoływania członków Rady Agencji pozostają analogiczne do tych jakie obowiązują obecnie w odniesieniu do członków KNA. Rada Agencji będzie podejmowała decyzje o charakterze systemowym dla funkcjonowania nadzoru publicznego, takie jak: przyjmowanie rocznych planów działania Agencji, a także okresowe monitorowanie ich wykonania, przyjmowanie rocznego sprawozdania Agencji, zatwierdzanie określonych uchwał organów PIBR i zaskarżanie wybranych uchwał tych organów, czy zatwierdzanie polityk i procedur dotyczących zarządzania systemem kontroli, niezależności kontrolerów i ekspertów Agencji oraz procedur przeprowadzania kontroli, a także zatwierdzanie rocznych planów kontroli. Natomiast Prezes będzie

kierował bieżącą działalnością Agencji, reprezentował ją na zewnątrz oraz wykonywał zadania Agencji w obszarach niezastrzeżonych ustawą dla Rady Agencji. W szczególności Prezes będzie odpowiadał za przygotowanie projektu rocznego planu działania i projektu rocznego sprawozdania Agencji, sporządzenie projektu rocznego planu finansowego oraz rocznego sprawozdania finansowego Agencji, czy prowadzenie gospodarki finansowej i zarządzanie majątkiem Agencji. Wymogi, jakie musi spełniać kandydat na Prezesa, oprócz warunku by osoba taka posiadała co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym, są analogiczne do tych jakie obowiązują obecnie w odniesieniu do członków KNA. Podobnie warunki niezależności obowiązujące Prezesa i jego zastępcę są analogiczne do tych obowiązujących członków KNA. Wynagrodzenie Prezesa będzie określane przez Ministra Finansów – zastosowanie będzie miała tu ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, co oznacza, że wynagrodzenie to nie będzie mogło przekraczać 6-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W projekcie założono, że ta sama osoba nie będzie mogła pełnić funkcji Prezesa lub Zastępcy Prezesa dłużej niż przez dwie kolejne kadencje. Organ nadzoru będzie instytucją, a nie organem kolegialnym, co oznacza, że część zadań Agencji będzie wykonywana przez jej pracowników oraz organ tj. pełnoetatowego Prezesa. W rozdziale 2a uregulowano także zasady gospodarki finansowej organu nadzoru publicznego. Agencja, jako państwowa osoba prawna wchodząca w skład sektora finansów publicznych, będzie prowadzić samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego, którego projekt będzie opracowywany i przekazywany do Ministra Finansów w trybie i terminie określonym przepisami dotyczącymi prac nad projektem ustawy budżetowej. Koszty funkcjonowania Agencji, w tym wykonywanych przez nią zadań nadzorczych, będą pokrywane z przychodów, na które składać się będą przede wszystkim opłaty z tytułu nadzoru otrzymywane od firm audytorskich, ale także m.in. opłaty za rozpatrzenie wniosku o wpis na listę firm audytorskich, przychody z tytułu zwrotu kosztów postępowań dyscyplinarnych, odsetki od lokat i środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, czy też darowizny. Przychodami Agencji będą także ewentualne dotacje budżetowe (podmiotowe i inwestycyjne). Zakłada się, że przychody i koszty Agencji będą zrównoważone w średnim okresie. Dopuszcza się występowanie okresowych fluktuacji. Podobnie jak w obecnym systemie wnoszenia i rozliczania opłaty z tytułu nadzoru, firmy audytorskie będą zobowiązane do wniesienia opłaty z tytułu nadzoru „z góry” za dany rok kalendarzowy, natomiast jej rozliczenie przez firmy audytorskie

będzie następowało w roku następnym. Opłata z tytułu nadzoru, wnoszona przez firmy audytorskiej na rachunek Agencji nie będzie mogła być większa niż iloczyn stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i wysokości przychodów firm audytorskich, osiągniętych w danym roku kalendarzowym z tytułu wykonania usług atestacyjnych i pokrewnych. Stawka procentowa obowiązująca w danym roku kalendarzowym, służąca wyliczeniu opłaty z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy, nie będzie mogła być wyższa niż 4% i będzie wyliczana przy założeniu, że od 2020 roku opłata z tytułu nadzoru pokrywa koszty nadzoru sprawowanego przez Agencję, które nie zostały pokryte z innych przychodów Agencji. Wyjątkiem od powyższej reguły jest rok 2020, w którym przy wyliczeniu stawki procentowej na rok 2020, służącej wyliczeniu opłaty z tytułu nadzoru na rok 2020 nie uwzględnia się dotacji budżetowej przekazanej Agencji w 2020 roku i nie uznaje się jej jako kwoty pomniejszającej kwotę kosztów Agencji do pokrycia przez opłatę z tytułu nadzoru.

Nadwyżki lub niedobory opłat z tytułu nadzoru w danym roku kalendarzowym wynikać mogą z założeń przyjętych do wyliczenia stawki procentowej opłat, tj. faktu, iż wyliczenia te opierają na wartościach prognozowanych zarówno po stronie kosztów i przychodów Agencji jak i przychodów firm audytorskich stanowiących podstawę wyliczenia opłaty z tytułu nadzoru oraz założenia, iż w stawce procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym rozliczane są nadwyżki i niedobory dotyczące roku kalendarzowego o dwa i więcej poprzedzającego dany rok kalendarzowy. Przy wyliczaniu nadwyżek opłat należnych za rok 2020 nie bierze się pod uwagę dotacji budżetowej przekazanej Agencji w 2020 roku. Wszelkie niedobory lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru w stosunku do kosztów sprawowania nadzoru przez Agencję w danym roku kalendarzowym, niepokrytych z innych przychodów Agencji, będą uwzględniane dopiero w stawce procentowej opłat obowiązującej dla roku kalendarzowego następującego dwa lata po danym roku kalendarzowym, tj. po raz pierwszy przy wyliczaniu stawki procentowej na rok 2022. Agencja będzie posiadać fundusze własne, tj. fundusz podstawowy i rezerwy. Agencja będzie sporządzać roczne sprawozdanie finansowe (przygotowywane przez Prezesa i opiniowane przez Radę Agencji), które będzie zatwierdzał Minister Finansów. W projekcie przyjęto, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji będzie podlegało badaniu przez Najwyższą Izbę Kontroli. Stanowi to wyjątek od ogólnej zasady badania sprawozdań finansowych przez firmy audytorskie. Niemniej jednak z uwagi na fakt, że Agencja nadzoruje wszystkie działające na polskim rynku firmy audytorskie, to przeprowadzanie badania sprawozdania finansowego Agencji przez którąkolwiek z nich rodziłoby konflikt interesów i brak niezależności. Zatem przyjęto rozwiązanie, by sprawozdanie to badały osoby zatrudnione w NIK posiadające

- jednocześnie uprawnienia biegłego rewidenta (tj. wpisane do rejestru biegłych rewidentów). Odpowiednie zmiany wprowadza się do ustawy o NIK por. art. 5.
10. W pkt 10 dokonuje się zmian w art. 25. Zmiana w ust. 1 pkt 2, polegająca na dodaniu do zadań Polskiej Izby Biegłych Rewidentów wydawania krajowych standardów kontroli jakości, ma charakter doprecyzowujący. Jest ona bowiem uwzględniona w katalogu zadań KRBR, tj. jednego z organów PIBR (por. art. 30 ust. 2 pkt 3 lit. b obecnej ustawy), natomiast nie jest wymieniona w zadaniach samej PIBR. Zmiana w ust. 1 pkt 3 jest konsekwencją przejęcia przez organ nadzoru publicznego (Agencję) części dotychczasowych zadań samorządu zawodowego, które były na niego zdelegowane do realizacji w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez KNA. W związku z tym, że kontrole badań ustawowych jednostek innych niż jzp, a także postępowania dyscyplinarne przeciwko biegłym rewidentom przeprowadzającym badania jednostek innych niż jzp, czy też postępowania o nałożenie kar na firmy audytorskie będą prowadzone teraz przez Agencję, wykreślono te zadania z katalogu określonego w pkt 3. Do zadań samorządu będzie teraz należało kontrolowanie wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązku doskonalenia zawodowego (zadanie to jest już obecnie realizowane przez PIBR) oraz prowadzenie postępowań dyscyplinarnych przeciwko biegłym rewidentom za przewinienia inne niż powstałe w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych czy usług pokrewnych. Zmiana brzmienia ust. 2 jest konsekwencją zmiany w ust. 1 pkt 3 i ma charakter dostosowujący – jedynie ustanawianie krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości oraz zasad etyki zawodowej, a także kontrola wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązku doskonalenia zawodowego będzie zadaniem realizowanych przez PIBR w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję.
  11. W pkt 11 dokonuje się zmian w art. 26. Zmiana w ust. 1, polegająca na wykreśleniu Krajowej Komisji Nadzoru z katalogu organów PIBR, jest konsekwencją przejęcia przez organ nadzoru publicznego (Agencję) kontroli we wszystkich firmach audytorskich. Zatem brak jest uzasadnienia dla dalszego funkcjonowania KKN, która zgodnie z obecną ustawą jest odpowiedzialna za kontrole i kontrole doraźne w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych jednostek innych niż jzp. Natomiast zmiany w ust. 2-4 są skutkiem uchylecia pkt 6 w ust. 1.
  12. W pkt 12 dokonuje się zmiany w art. 28 ust. 1 – zmiana powołania na pkt 2-5 (w miejsce obecnego pkt 2-6) jest konsekwencją likwidacji KKN.
  13. W pkt 13 dokonuje się zmiany w art. 29 ust. 1 lit. c polegającej na wykreśleniu Krajowej Komisji Nadzoru z katalogu organów samorządu, których członków

wybiera Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów. Zmiana jest konsekwencją likwidacji KKN.

14. W pkt 14 dokonuje się zmian w art. 30. Zmiana w ust. 2 pkt 3 polega na modyfikacji katalogu uchwał, do których podejmowania uprawniona jest KRBR. Z katalogu tego wykreśla się uchwały dotyczące: a) wysokości opłaty z tytułu wpisu na listę firm audytorskich, jak również wpisu i skreślenia z listy firm audytorskich (w związku z przejęciem prowadzenia listy przez Agencję); b) wysokości stawki procentowej opłaty z tytułu nadzoru (w związku ze zmianą systemu pobierania opłat z tytułu nadzoru, w wyniku której samorząd zawodowy nie będzie już uprawniony do pobierania takiej opłaty od firm audytorskich); c) nakładania kar administracyjnych na firmy audytorskie (w związku z faktem, że karanie firm audytorskich będzie teraz wyłączną domeną Agencji); d) zakresu kontroli zapewniania jakości usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe (w związku z tym, że kontrole usług objętych standardami wykonywania zawodu będą przeprowadzane wyłącznie przez Agencję). Dodatkowo w związku z doprecyzowaniem, że opłacie podlega wniosek o wpis do rejestru biegłych rewidentów, a nie sam wpis do rejestru, odpowiednio doprecyzowano brzmienie lit. g). Natomiast w związku z tym, że samorząd zawodowy nadal będzie wykonywał pewne zadania w ramach nadzoru publicznego, których koszty będą mu refundowane przez Agencję, zachodzi konieczność przekazywania przez KRBR szczegółowej informacji o wysokości takich kosztów poniesionych w danym roku kalendarzowym. Dodanie nowych ust. 4a i 4b wiąże się bezpośrednio ze wspomnianą wyżej refundacją kosztów realizacji zadań realizowanych przez PIBR w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję oraz koniecznością uwzględnienia tej kwoty w kosztach nadzoru sprawowanego przez Agencję, przy wyliczaniu stawki procentowej opłat z tytułu nadzoru na dany rok kalendarzowy oraz przy sporządzaniu planu finansowego Agencji. Niezbędne jest zatem, by samorząd zawodowy sporządzał plan ww. kosztów prognozowanych do poniesienia w danym i następnym roku kalendarzowym i przekazywał go do Agencji w terminie umożliwiającym Agencji uwzględnienie ich w projekcie jej planu finansowego przy jednoczesnym dochowaniu terminów wynikających z przepisów dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

W ust. 5 dokonuje się zmiany szczegółowego zakresu informacji, jakie KRBR zobowiązana jest ująć w swoim sprawozdaniu z działalności przekazywanym do organu nadzoru publicznego (Agencji). W miejsce dotychczas przekazywanych informacji o realizacji obowiązku dotyczącego rozwiązywania umów o badanie między firmami audytorskimi a podmiotami badanymi KRBR będzie przekazywać

informacje o poniesionych przez samorząd kosztach zadań realizowanych w ramach nadzoru publicznego. Zmiana jest konsekwencją przejęcia bezpośredniego nadzoru nad wszystkimi firmami audytorskimi przez Agencję, zatem informacje o rozwiązaniu wspomnianych umów o badanie będą przekazywane teraz bezpośrednio do Agencji (a nie jak dotychczas do KRBR). Zatem Agencja będzie na bieżąco mieć wiedzę w tym zakresie.

15. W pkt 15 dokonuje się zmiany w art. 31 ust. 1, polegającej na zmniejszeniu liczby członków KRBR. Jest to podyktowane zmniejszeniem zakresu zadań jakie samorząd zawodowy będzie realizował w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję.
16. W pkt 16 dokonuje się zmiany w art. 32 polegającej na zmniejszeniu liczby członków Krajowej Komisji Rewizyjnej. Jest to podyktowane zmniejszeniem zakresu zadań jakie samorząd zawodowy będzie realizował w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję.
17. W pkt 17 dokonuje się zmiany w art. 33 w ust. 1 polegającej na zmniejszeniu liczby członków Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. Jest to podyktowane zmniejszeniem zakresu zadań jakie samorząd zawodowy będzie realizował w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję tj. faktem, iż udział Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego będzie dotyczył tylko postępowań dyscyplinarnych przeciwko biegłym rewidentom za przewinienia inne niż powstałe przy wykonywaniu usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych. Zmiana wprowadzona w art. 33 ust. 4 jest konsekwencją zmiany wprowadzonej w ust. 1.
18. W pkt 18 dokonuje się zmian w art. 34. Zmiana w ust. 1 polega na zmniejszeniu liczby zastępców Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego. Jest to podyktowane zmniejszeniem zakresu zadań jakie samorząd zawodowy będzie realizował w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję.
19. W pkt 19 dokonuje się skreślenia obecnych art. 35-43. Jest to następstwem przejęcia przez Agencję kontroli we wszystkich firmach audytorskich i likwidacji KKN.
20. W pkt 20 dokonuje się zmiany w art. 48 ust. 4 polegającej na wykreśleniu KKN jako organu, któremu przysługują uprawnienia kontrolne w stosunku do podwykonawców i przeniesieniu uprawnień KNA na Agencję. Jest to konsekwencją likwidacji KKN.
21. W pkt 21 dokonuje się zmian w art. 50. Zmiana w ust. 1 polega na dodaniu obowiązku, by dokumentacja systemu wewnętrznej kontroli jakości była sporządzana w języku polskim. Ma to na celu ujednoczenie zasad dotyczących języka ww. dokumentacji ze względu na różną praktykę stosowaną obecnie przez firmy audytorskie (część firm audytorskich sporządza tę dokumentację w językach

obcych). Ponadto chodzi o usprawnienie procesu kontroli przeprowadzanych przez Agencję w firmach audytorskich, jak również zapewnienie, by dokumentacja ta mogła być wykorzystywana jako materiał dowodowy w ewentualnych postępowaniach dyscyplinarnych przeciwko biegłym rewidentom, jak też postępowaniach administracyjnych przeciwko firmom audytorskim wszczętych w następstwie przeprowadzonej kontroli. Zmiana w ust. 3 doprecyzowuje, że dokumentacja corocznej oceny systemu wewnętrznej kontroli jakości jest sporządzana w języku polskim. Jest ona wprowadzana z analogicznych powodów jak zmiana w ust. 1.

22. W pkt 22 dokonuje się zmian w art. 51 dotyczącym przekazywania do organu nadzoru publicznego przez firmy audytorskie corocznego sprawozdania zawierającego szczegółowe informacje na temat wyświadczonych w poprzednim roku kalendarzowym usług i przychodów zrealizowanych z tego tytułu. Określony w ust. 1 zakres informacji, jakie firmy audytorskie będą musiały przekazywać do Agencji nie ulega zasadniczej zmianie (wprowadzone modyfikacje mają charakter porządkujący) – w związku z tym, że nadzór nad wszystkimi firmami audytorskimi będzie teraz sprawowany wyłącznie przez Agencję, zakres ten łączy w sobie informacje jakie firmy audytorskie przekazują obecnie odpowiednio do KNA i KRBR. Jednocześnie nowo dodany ust. 3 zobowiązuje do zachowania informacji stanowiących tajemnicę handlową, jakie mogą być zawarte w przekazanych sprawozdaniach, w tajemnicy, o ile inne przepisy prawa nie nakładają obowiązku ich ujawnienia. Niemniej jednak dopuszcza się ich ujawnienie w przypadku ich przetworzenia (poprzez pseudonimizację lub zagregowanie).
23. W pkt 23 skreśla się art. 52. Zmiana wynika z faktu przejęcia przez Agencję nadzoru nad wszystkimi firmami audytorskimi. Zatem nie ma uzasadnienia dla dalszego przekazywania przez firmy audytorskie do KRBR informacji, które były dotychczas wykorzystywane przez samorząd zawodowy do realizacji zadań nadzorczych nad firmami audytorskimi.
24. W pkt 24 dokonuje się zmian w art. 55 regulującym kwestie dotyczące wysokości wnoszonych przez firmy audytorskie opłat z tytułu nadzoru. W przypadku firm audytorskich wpisanych na listę na podstawie art. 57 ustawy, których dotyczy ust. 1 art. 55 ustawy, zmiana polega na zastąpieniu obecnej podstawy, od której uiszczane są opłaty z tytułu nadzoru, tj. „przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej” „przychodami z tytułu wykonywania usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych”, co jest konsekwencją rozszerzenia zakresu firm audytorskich bezpośrednio kontrolowanych przez organ nadzoru w porównaniu z zakresem firm obecnie bezpośrednio kontrolowanych przez KNA i rozszerzenia zakresu zadań bezpośrednio realizowanych przez organ nadzoru publicznego w porównaniu z tymi

obecnie realizowanymi przez KNA – tj. objęcie zakresem kontroli organu nadzoru wszystkich usług atestacyjnych i usług pokrewnych wykonywanych przez biegłych rewidentów w imieniu firmy audytorskiej, a nie tylko usług czynności rewizji finansowej. Wprowadzony również został wymóg by wszystkie firmy audytorskie, tak jak to miało miejsce w przypadku firm audytorskich uiszczających opłatę, zgodnie z wymogami art. 56 obecnej ustawy o biegłych rewidentach, uiszczają opłatę z tytułu nadzoru na podstawie art. 55 ustawy, bez względu na to czy firma audytorska osiąga lub też nie przychody z tytułu wykonywania usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych będących przedmiotem kontroli Agencji. Obniżono wysokość maksymalną stawki procentowej, określoną w ustępie 1 art. 55 obecnej ustawy z 5,5% do 4% i przeniesiono przepisy w tym zakresie z ust. 1 do nowego ustępu 2a. W związku ze zmianą ust. 1 i dodaniem nowego ustępu 2a poprawiono odpowiednio ust. 2, określający wysokość opłat z tytułu nadzoru uiszczanych przez firmy audytorskie wpisane na listę na podstawie art. 58 ustawy. Zmiany wprowadzone do ust. 3, polegające na zastąpieniu budżetu państwa Agencją wynikają z uznania w art. 21p za przychody Agencji przychodów z tytułu opłat z tytułu nadzoru. Ponadto w art. 55 dodano nowy ust. 10a, który zobowiązuje Agencję do przekazywania do Ministra Finansów informacji niezbędnych do wyliczenia stawki procentowej na dany rok kalendarzowy oraz nowy ust. 10b, który zobowiązuje firmy audytorskie do przekazywania do Agencji informacji o przychodach firm audytorskich z tytułu wykonywania usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych, prognozowanych przez firmy audytorskie do osiągnięcia w danym oraz w następnym roku kalendarzowym, które Agencja przekazywać będzie następnie do Ministra Finansów, w celu wyliczenia stawki procentowej na następny rok kalendarzowy. Zmiany wprowadzone do ust. 11 i 12 są konsekwencją zmian wprowadzonych do ust. 1 i 2 oraz dodania nowego ust. 2a, 10a i 10b.

25. W pkt 25 dodaje się nowy art. 55a dotyczący przekazywania przez Agencję środków na realizację przez samorząd zawodowy zadań w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję. W ust. 1 art. 55a określona została maksymalna wysokość kwoty przekazywanej dla PIBR przez Agencję. Nie będzie ona mogła być wyższa niż 10% prognozowanych kosztów nadzoru Agencji i stanowić będzie ona składnik ogólnych kosztów sprawowanego przez Agencję nadzoru, pokrywanych z opłat z tytułu nadzoru. Maksymalna wysokość ww. kwoty została ustalona w oparciu o dotychczasowe koszty PIBR ponoszone na realizację zadań samorządu zawodowego, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 i 3 lit. a. W ust. 2 art. 55a zawarta została delegacja ustawowa dla Ministra Finansów do szczegółowego określenia w rozporządzeniu sposobu wyliczenia kwoty przekazywanej do PIBR oraz sposobów i terminów przekazywania i rozliczenia

ww. kwoty oraz wzoru rozliczenia rocznego ww. kwoty przy założeniu, że uwzględniony zostanie przy tworzeniu odpowiednich rozwiązań w rozporządzeniu ministra finansów prognozowany koszt nadzoru Agencji, koszt realizacji przedmiotowych zadań PIBR poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym oraz prognozowany do poniesienia w danym i następnym roku kalendarzowym, przedstawionym w sprawozdaniu z działalności PIBR oraz planie kosztów realizacji przedmiotowych zadań przez PIBR, a także niedobory lub nadwyżki kwoty z lat poprzednich, a także zapewnienie skuteczności realizacji przedmiotowych zadań przez PIBR.

26. W pkt 26 skreśla się art. 56, na podstawie którego firmy audytorskie są obecnie zobowiązane wносить do PIBR opłatę z tytułu nadzoru od przychodów osiągniętych z wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jzp. Zmiana ta jest konsekwencją opisanych powyżej modyfikacji systemu wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru, zakładającego, że będzie ona uiszczana wyłącznie do organu nadzoru publicznego (Agencji), a samorząd będzie otrzymywał środki na pokrycie kosztów realizacji zadań wykonywanych w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję bezpośrednio od Agencji.
27. W pkt 27 dokonuje się zmian w art. 57. Zmiana w ust. 1 jest następstwem przejęcia przez Agencję nadzoru nad wszystkimi firmami audytorskimi. W konsekwencji za prowadzenie listy firm audytorskich oraz dokonywanie wpisów oraz skreśleń z listy odpowiadać będzie teraz organ nadzoru publicznego. Zmiana w ust. 3 jest konsekwencją przejęcia prowadzenia listy przez Agencję. Zatem odwołanie do przepisów art. 17 ust. 9 (regulującego termin na zgłaszanie zmian danych podlegających wpisowi do rejestru biegłych rewidentów, którego prowadzenie nadal pozostaje w gestii samorządu zawodowego) należało zastąpić konkretnym zapisem określającym termin na zgłaszanie do Agencji zmian danych podlegających wpisowi na listę. Uzupełnienie ust. 4 o obowiązek przedłożenia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków z art. 46 i 47 ma na celu zapewnienie, że będą spełnione ustawowe warunki wpisu na listę. Dotychczasowy ust. 6 jest narzędziem, poprzez które organ nadzoru publicznego (KNA) pośrednio sprawuje ostateczny nadzór nad procesem rejestracji firm audytorskich. W związku z faktem, że według nowych przepisów za prowadzenie listy odpowiedzialny będzie bezpośrednio sam organ nadzoru (Agencja) zapisy niniejszego ustępu stają się zbędne. Podobnie, rację bytu tracą zapisy ust. 7, ponieważ od decyzji odmownych w zakresie wpisu na listę, które będą teraz wydawane bezpośrednio przez Agencję, odwołanie podmiotowi wnioskującemu o wpis będzie przysługiwało na mocy przepisów kpa. Zmiana w ust. 8 jest konsekwencją przejęcia prowadzenia listy przez organ nadzoru publicznego i wprowadza

- obowiązek, że lista ma być dostępna na stronie Agencji (a nie PIBR, w którego kompetencji jest obecnie prowadzenie listy).
28. W pkt 28 dokonuje się zmiany w art. 58 ust. 2, która jest konsekwencją przejęcie przez Agencję prowadzenia listy firm audytorskich.
  29. W pkt 29 dokonuje się zmian w art. 59. W związku z przejęciem prowadzenia listy przez organ nadzoru publicznego zapisy ust. 1 stają się zbędne, ponieważ Agencja będzie mieć bezpośrednią wiedzę na temat wpisu na listę firmy audytorskiej zatwierdzonej w innym niż Polska państwie członkowskim. Zmiana brzmienia ust. 2 ma charakter redakcyjny wynikający z faktu wykreślenia ust. 1 (w miejsce powołania na informację, o której mowa w ust. 1, wskazuje się konkretnie jaką informację Agencja przekazuje do właściwego organu zatwierdzającego z państwa członkowskiego pochodzenia).
  30. W pkt 30 dokonuje się zmian w art. 60 dotyczącym opłaty z tytułu wpisu na listę firm audytorskich. W ust. 1 doprecyzowuje się, że opłacie podlega wniosek o wpis na listę, a nie sam wpis na listę - bez względu na to czy wniosek zostanie rozpatrzony pozytywnie czy negatywnie nie podlega ona zwrotowi. Jednocześnie ww. opłata została ustalona w stałej wysokości 5 tys. złotych ze względu na to, że ma ona pokrywać koszty administracyjne rozpatrzenia wniosku oraz koszty związane z rejestracją firmy audytorskiej i objęciem jej nadzorem przez Agencję. Zapisy ust. 2 stają się zbędne ze względu na przejęcie prowadzenia listy przez Agencję oraz to, że wysokość opłaty za wpis została określona w ust. 1 w stałej wysokości, zatem nie ma potrzeby jej określania w drodze uchwały KRBR. Nowy ust. 3 jest wynikiem przekształcenia organu nadzoru publicznego w odrębną instytucję, gdzie jednym ze źródeł jej przychodów będzie właśnie opłata za rozpatrzenie wniosku o wpis na listę. Jednocześnie założono, że wysokość ww. opłaty podlegać będzie corocznej waloryzacji, by uwzględnić wskaźnik inflacji (nowy ust. 4). W tym celu w nowym ust. 5 zawarto uprawnienie dla Ministra Finansów do corocznego ogłaszania, w drodze obwieszczenia, informacji o zwaloryzowanej wysokości ww. opłaty.
  31. W pkt 31 dokonuje się zmian w art. 61 regulującym kwestie związane ze skreślaniami firm audytorskich z listy. Zmiana brzmienia ust. 1 pkt 2 wynika z faktu skreślenia obecnego art. 56 dotyczącego wnoszenia do PIBR opłaty z tytułu nadzoru. Zmiana w ust. 1 pkt 3, a także w ust. 15-16 i ust. 19 jest konsekwencją przejęcia wszystkich kontroli w firmach audytorskich przez Agencję oraz likwidacji KKN, a także rozszerzeniem zakresu kontroli Agencji na usługi atestacyjne inne niż badanie oraz usługi pokrewne. Zmiana w ust. 1 w pkt 4 polegająca na wykreśleniu odniesienia od pkt. 2-5 ma na celu umożliwienie skreślenia firmy audytorskiej w formie jednoosobowej działalności gospodarczej z

listy firm audytorskich w przypadku gdy zaprzestała ona działalności. Zmiana w ust. 1 pkt 7 wynika z faktu, że nakładanie kar administracyjnych na firmy audytorskie będzie teraz wyłącznie w kompetencji Agencji. Natomiast zmiana w ust. 2 oraz w ust. 7-9 i 11 jest efektem przejęcia przez Agencję prowadzenia listy firm audytorskich, a tym samym wpisów i skreśleń z tej listy. Dodatkowo w ust. 7 (i konsekwentnie w kolejnych ustępach) zastępuje się pojęcie „akta badań” pojęciem „akta zleceń usług atestacyjnych i akta zleceń usług pokrewnych”. Jest to konsekwencją ustanowienia nadzoru Agencji nad wszystkimi usługami objętymi standardami wykonywania zawodu, a co za tym idzie uregulowania w ustawie obowiązku sporządzania przez firmę audytorską nie tylko akt badania, lecz także akt zleceń usług atestacyjnych innych niż badanie i akt zleceń usług pokrewnych. Ponadto ust. 7 uzupełnia się o nowy pkt 4 rozszerzający katalog przypadków, gdy firma audytorska ma obowiązek przekazania do Agencji ww. akt. Chodzi o biegłego rewidenta prowadzącego działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, który został skreślony z rejestru, co pociąga za sobą skreślenie z listy firmy audytorskiej takiego biegłego rewidenta.

32. W pkt 32 dokonuje się zmian w art. 62. Skreślenie ust. 1 i ust. 3 jest skutkiem przejęcia przez Agencję prowadzenia listy firm audytorskich, a tym samym wpisów i skreśleń z tej listy. Natomiast zmiana w ust. 2 ma charakter redakcyjny wynikający z faktu wykreślenia ust. 1 (w miejsce powołania na informację, o której mowa w ust. 1, wskazuje się konkretnie jaką informację Agencja przekazuje do organu rejestrującego państwa, w którym firma audytorska jest także zarejestrowana).
33. W pkt 33 dokonuje się zmian w art. 63. Zmian w ust. 1 oraz nowe brzmienie ust. 2 są konsekwencją przejęcia przez Agencję prowadzenia listy firm audytorskich, a tym samym wpisów i skreśleń z tej listy.
34. W pkt 34 dokonuje się zmian w art. 64 ust. 1 regulującym zasady organizacji firmy audytorskiej. Zmiany te są wynikiem ustanowienia nadzoru Agencji nad wszystkimi usługami objętymi standardami wykonywania zawodu, co pociągnęło za sobą potrzebę uregulowania pewnych zasad dotyczących organizacji firmy audytorskiej w zakresie świadczenia usług atestacyjnych innych niż badanie czy usług pokrewnych. Uzupełnione zapisy wskazują, że nałożony na firmę audytorską obowiązek ustanowienia określonych polityk i procedur oraz rozwiązań organizacyjnych ma mieć zastosowanie nie tylko w odniesieniu do badań, ale także do usług atestacyjnych innych niż badanie oraz usług pokrewnych.
35. W pkt 35 dokonuje się zmian w art. 65. Zmiana w ust. 1 jest wynikiem objęcia przez organ nadzoru publicznego bezpośredniego nadzoru nad wszystkimi usługami atestacyjnymi oraz usługami pokrewnymi świadczonymi przez firmy

audytorskie, a co za tym idzie określenia w ustawie zasad wykonywania takich usług. Zatem nowa regulacja zobowiązuje firmy audytorskie do dostosowania swojej organizacji wewnętrznej m.in. do rodzaju i wielkości jednostek, na rzecz których świadczy ww. usługi (a nie jak dotychczas do rodzaju i wielkości jedynie jednostek badanych). Podobnie zmiana w ust. 2 jest również skutkiem przejścia przez Agencję bezpośredniego nadzoru nad usługami objętymi standardami wykonywania zawodu. Zatem brak jest dalszego uzasadnienia dla utrzymania uprawnienia dla organów samorządu zawodowego do żądania od firm audytorskich wykazania, że ich organizacja wewnętrzna spełnia wymogi ww. ustępu.

36. W pkt 36 dokonuje się zmian w art. 67, których przyczyną jest rozszerzenie bezpośredniego nadzoru sprawowanego przez Agencję na wszystkie usługi atestacyjne oraz usługi pokrewne świadczone przez firmy audytorskie, a co za tym idzie zachodzi potrzeba określenia w ustawie pewnych zasad wykonywania takich usług. Zatem w ust. 3 pkt 4 doprecyzowuje się, że zawarta w dokumentacji klienta lista usług wykonanych lub wykonywanych na rzecz danego klienta musi w szczególności zawierać informację o usługach atestacyjnych innych niż badanie oraz usługach pokrewnych. Ponadto wprowadza się nowy pkt 4a nakładający de facto obowiązek sporządzania przez firmę audytorską nie tylko akt badania (które dotyczą wyświadczonej usługi badania sprawozdania finansowego), lecz także obowiązek tworzenia odpowiednio akt zleceń usług atestacyjnych innych niż badanie (dla każdej wyświadczonej na rzecz danego klienta usługi atestacyjnej innej niż badanie) oraz akt zleceń usług pokrewnych (dla każdej wyświadczonej na rzecz danego klienta usługi pokrewnej). Nowy ust. 5a, wzorując się na przepisach dotyczących akt badania, wprowadza regulację określającą termin (60 dni) na zamknięcie akt zleceń usług atestacyjnych innych niż badanie oraz zleceń usług pokrewnych, a także okres ich przechowywania (5 lat). Z kolei zakres regulacji ust. 7, dotyczący terminu przechowywania dokumentacji skarg pisemnych, rozszerza się dodatkowo na usługi atestacyjne inne niż badanie oraz usługi pokrewne (w miejsce obecnych badań). Natomiast nowo dodawany ust. 4a ma na celu ujednoczenie zasad dotyczących języka dokumentacji klienta oraz akt badania ze względu na różną praktykę stosowaną obecnie przez firmy audytorskie (część firm audytorskich sporządza te dokumenty w językach obcych). Ponadto chodzi o usprawnienie procesu kontroli przeprowadzanych przez Agencję w firmach audytorskich, jak również zapewnienie, by dokumentacja ta mogła być wykorzystywana jako materiał dowodowy w ewentualnych postępowaniach dyscyplinarnych przeciwko biegłym rewidentom, jak też postępowaniach administracyjnych przeciwko firmom audytorskim wszczętych w następstwie przeprowadzonej kontroli.

37. W pkt 37 dokonuje się zmiany w art. 69 ust. 1 polegającej na wskazaniu, że biegły rewident działa w interesie publicznym i przestrzega zasad etyki zawodowej nie tylko przeprowadzając badanie sprawozdania finansowego, lecz także świadcząc inną usługę atestacyjną czy usługę pokrewną, czyli wykonując zawód biegłego rewidenta, będący zawodem zaufania publicznego. Zmiana ta wynika z objęcia przez Agencję bezpośredniego nadzoru nad wszystkimi usługami atestacyjnymi oraz usługami pokrewnymi świadczonymi przez biegłych rewidentów.
38. W pkt 38 dokonuje się zmiany w art. 77, który stanowi implementację jednego z zaleceń OECD dla Polski wydanych w związku z Konwencją o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych i zobowiązuje biegłych rewidentów do informowania odpowiednich organów ścigania o podejrzeniu przestępstwa przekupstwa powziętym w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej. Jednakże z uwagi na objęcie bezpośrednim nadzorem Agencji wszystkich usług atestacyjnych i pokrewnych wprowadzane niniejszą ustawą, zasadne jest by zobowiązać biegłych rewidentów do zgłaszania ww. podejrzeń powziętych w trakcie świadczenia jakiegokolwiek usługi atestacyjnej czy usługi pokrewnej (a nie tylko czynności rewizji finansowej).
39. W pkt 39 dokonuje się zmian w art. 78. Zmiana w ust. 1 polega na rozszerzeniu obowiązku zachowania tajemnicy względem informacji i dokumentów, do których mieli dostęp w trakcie świadczenia jakiegokolwiek usługi atestacyjnej czy usługi pokrewnej, a nie jak dotychczas podczas wykonywania czynności rewizji finansowej. Wynika to z faktu wprowadzenia bezpośredniego nadzoru Agencji nad wszystkimi usługami objętymi standardami wykonywania zawodu. Zmiana w ust. 3 pkt 2 podyktowana jest tymi samymi względami co zmiana w ust. 1 i sprowadza się w zasadzie do zastąpienia sformułowania „czynności rewizji finansowej” sformułowaniem „usługi atestacyjne oraz usługi pokrewne”. Dodatkowo w związku z tym, że samorząd zawodowy nie będzie już prowadził postępowań przeciwko biegłym rewidentom czy firmom audytorskim w związku z wyświadczonymi przez nich usługami atestacyjnymi czy pokrewnymi, sformułowanie „organy Polskiej Izby Biegłych Rewidentów” wykreśla się i dodaje się wyraz „sądy” (jako, że te będą są również organami właściwymi do prowadzenia postępowań wobec biegłych rewidentów).
40. W pkt 40 dodaje się nowy ust. 3 w art. 80 wskazujący, że zasady dotyczące wynagradzania za badanie sprawozdania finansowego mają odpowiednio zastosowanie w odniesieniu do wynagradzania za świadczenie innych usług atestacyjnych i pokrewnych. Zmiana ta jest konsekwencją rozszerzenia bezpośredniego nadzoru sprawowanego przez Agencję na wszystkie usługi

atestacyjne oraz usługi pokrewne świadczone przez firmy audytorskie i biegłych rewidentów, a co za tym idzie zachodzi potrzeba określenia w ustawie także zasad wynagradzania za wykonywanie usług innych niż badanie sprawozdań finansowych.

41. W pkt 41 dokonuje się zmiany ust. 6 i 8 w art. 81. Zmiany te uwzględniają fakt, że samorząd zawodowy nie będzie już uczestniczył w sprawowaniu nadzoru nad działalnością firm audytorskich, w tym nie będzie przeprowadził kontroli firm audytorskich. Zatem z zapisów wykreślono odpowiednio sformułowania „właściwe organy Polskiej Izby Biegłych Rewidentów” oraz „Krajowa Komisja Nadzoru”, a sformułowanie „Komisja Nadzoru Audytowego” zastąpiono wyrażeniem „Agencja”,
42. W pkt 42 dokonuje się zmiany w art. 82 ust. 3 polegającej na wykreśleniu sformułowania „odpowiednie organy Polskiej Izby Biegłych Rewidentów”, co odzwierciedla fakt, że samorząd zawodowy nie będzie już uczestniczył w sprawowaniu nadzoru nad działalnością firm audytorskich. Jednocześnie sformułowanie „Komisja Nadzoru Audytowego” zamienia się na „Agencja”.
43. W pkt 43 dokonuje się zmiany w art. 83 ust. 5 polegającej na uzupełnieniu obecnego odwołania do opinii, o której mowa w ust. 3 pkt 8, także o pkt 9. Zmiana ta ma charakter doprecyzowujący – rodzaj opinii określony w ust. 5 jaką może wydać biegły rewident ma także zastosowanie do opinii o zgodności sprawozdania finansowego co do formy i treści z przepisami prawa, statutem lub umową.
44. W pkt 44 dokonuje się zmiany w art. 86 ust. 1, polegającej na dodaniu obowiązku, by sprawozdanie z badania było sporządzane w postaci elektronicznej i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym biegłego rewidenta. Niniejsza zmiana związana jest z faktem niedawnego wprowadzenia obowiązku sporządzania sprawozdań finansowych w formie elektronicznej i opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Zasadne jest zatem, by analogiczny obowiązek dotyczył również sprawozdań z badania.
45. W pkt 45 dokonuje się zmiany w art. 88 ust. 1 pkt. 3 wynika z przejęcia zadań dotyczących prowadzenia listy firm audytorskich przez Agencję i braku konieczności sprawowania nadzoru nad tym procesem.
46. W pkt 46 dokonuje się zmian w art. 90. Zadania organu nadzoru publicznego określone w ust. 1 poszerza się m.in. o: przeprowadzanie kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp oraz innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych, prowadzenie listy firm audytorskich, podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich oraz wspieranie rozwoju innowacyjności tego rynku, podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania tego rynku oraz opiniowanie projektów

aktów prawnych w zakresie biegłych rewidentów i firm audytorskich. Jednocześnie w związku z przejęciem przez Agencję wszystkich kontroli, z ww. katalogu wykreśla się zatwierdzanie rocznych planów kontroli sporządzanych przez KKN. W ust. 1a wskazuje się, że przy realizacji zadań wymienionych w ust. 1 pkt 15a-15e Prezes będzie współdziałał z Radą Agencji (tj. będą to zadania realizowane wspólnie przez oba organy). Uchylenie pkt 2 w ust. 1 oraz ust. 2 i 3 jest konsekwencją przejęcia przez Agencję wszystkich kontroli i likwidacji KKN. Zmiany w ust. 4 mają charakter redakcyjny.

47. W pkt 47 skreśla się art. 92 ust. 1-3 i art. 93-94, co jest to konsekwencją przekształcenia KNA w Agencję.
48. W pkt 48 dokonuje się zmian w art. 95. Nowy ust. 1, w stosunku do jego dotychczasowego brzmienia, rozszerza zakres obowiązku zachowania tajemnicy do spraw związanych z usługami atestacyjnymi lub usługami pokrewnych (a nie wyłącznie do badań ustawowych jak obecnie). Dodatkowo krąg osób zobowiązanych do zachowania tajemnicy został odpowiednio dostosowany do faktu, że KNA zostaje przekształcona w Agencję. Podobnie zmiany w ust. 3-4 mają charakter redakcyjny (zastąpienie sformułowania „członkowie KNA” sformułowaniem „Prezes. Zastępca Prezesa oraz członkowie Rady Agencji”). Nowy ust. 4a został sformułowany na wzór analogicznych przepisów ujętych w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym, w celu ujednoczenia regulacji w tym zakresie. Jednocześnie w ust. 5 dodaje się pkt 2 lit. od d do m poszerzając katalog instytucji, którym Agencja oraz organy PIBR mogą udostępniać informacje lub dokumenty w celu realizacji ustawowych obowiązków przez te instytucje, bez uznania takiego udostępnienia za naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy. Do grona tych jednostek włączono Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, Głównego Inspektora Informacji Finansowej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Centralnego Biura Śledczego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa KAS, Prokuratora Generalnego, Prezesa Rady Ministrów oraz Przewodniczącego Komitetu Stabilności Finansowej.
49. W pkt 49 uchyla się art. 96-101 w związku z przekształceniem KNA w Agencję.
50. W pkt 50 dokonuje się zmian w art. 102 ust. 1, w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 4-9, w art. 103 ust. 1 i 4, w art. 104, w art. 127 ust. 8, które mają charakter redakcyjny wynikający z faktu przekształcenia KNA w Agencję i wykonywaniu zadań określonych w poszczególnych przepisach zmienianych w pkt 50 przez Radę Agencji (zastąpienie wyrazów „Komisja Nadzoru Audytowego” wyrazem „Rada Agencji”).
51. W pkt 51 dokonuje się uchylenia ust. 5 w art. 103, co wynika ze zmian w ustawie Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

52. W pkt 52 dodaje się art. 104a-104b. Ww. zapisy są ujęte w art. 98 ust. 6 obecnej ustawy, jednak ze względów przejrzystości i w związku z uchyleniem całego art. 98 zostały one przeniesione do nowych artykułów. Ponadto obecny ust. 7 w art. 98 przeniesiono i odpowiednio dostosowano.
53. W pkt 53 dokonuje się zmiany brzmienia ust. 2 w art. 105 – ma ona charakter redakcyjny wynikający z faktu przekształcenia KNA w Agencję (w miejsce „przewodniczącego, jego zastępcy lub członków KNA” wpisano „do Prezesa, Zastępcy Prezesa lub członków Rady Agencji”).
54. W pkt 54 dokonuje się zmian w art. 106 dotyczącym przeprowadzania przez organ nadzoru publicznego kontroli w firmach audytorskich. Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą kontrole (zarówno planowe, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, jak też kontrole doraźne, o których mowa w art. 39) w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych jednostek innych niż jzp przeprowadzane są przez organ samorządu zawodowego biegłych rewidentów – KKN. Natomiast za kontrole badań ustawowych jzp odpowiedzialny jest organ nadzoru publicznego – KNA. Ponadto KKN uprawniona jest do przeprowadzania kontroli jakości usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu, innych niż badania ustawowe (tj. usług atestacyjnych innych niż badania ustawowe oraz usług pokrewnych – por. art. 36 ust. 1 pkt 2). W projektowanych przepisach przewidziano zmianę polegającą na przejściu przez Agencję dotychczasowych uprawnień KKN w zakresie kontroli realizowanych przez ten organ PIBR. Oznacza to, że kontrole firm audytorskich dotyczące wykonywanych przez nie badań ustawowych jednostek innych niż jzp przejdą do kompetencji organu nadzoru publicznego (Agencji). Dodatkowo założono, że to Agencja będzie odpowiedzialna także za kontrole poprawności usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu, innych niż badania ustawowe. W konsekwencji organ samorządu zawodowego KKN, po dokończeniu kontroli przewidzianych na 2019 r. – w terminie do 31 grudnia 2019 r. - ulegnie likwidacji. Nowe założenia opisane powyżej znalazły odzwierciedlenie w zmianach do art. 106. Dodatkowo w ust. 3 rozszerzono listę warunków, jakie muszą spełniać kontrolerzy (pkt 2-4). Należy jednak wskazać, że ww. wymogi obowiązują także pod rządami obecnej ustawy, niemniej nie było potrzeby wymieniania ich w ustawie, ponieważ obecni kontrolerzy, jako członkowie korpusu służby cywilnej, muszą je spełniać na mocy ustawy o służbie cywilnej.
55. W pkt 55 uchyla się art. 107-108 jako zbędne w związku z przekształceniem organu nadzoru publicznego w państwową osobę prawną, do której nie będą miały zastosowania m.in. ograniczenia w zakresie rozwiązań płacowych obowiązujące w służbie cywilnej.

56. W pkt 56 dokonuje się zmian w art. 111. Zmiany w ust. 1 i 2 mają charakter redakcyjny – wynikają z przekształcenia organu nadzoru publicznego (zastąpienie „KNA” sformułowaniem „Prezes”). Natomiast nowy ust. 2a jest konsekwencją przejścia przez Agencję kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp i odzwierciedla zapisy dotychczasowego art. 37 ust. 10 obecnej ustawy (które stanowią transpozycję art. 29 dyrektywy 2006/43/WE). Z kolei ust. 2b wynika z przyjętego w projekcie podziału kompetencji między organami Agencji.
57. W pkt 57 dokonuje się zmian w art. 112. Nowe brzmienie ust. 3 jest konsekwencją przejścia przez Agencję kontroli mających na celu weryfikację poprawności świadczenia usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu, innych niż badania ustawowe. W nowym ust. 5 uregulowano zakres kontroli ww. innych usług.
58. W pkt 58 dokonuje się zmian w art. 116. Nowy ust. 1a stanowi pewne odstępstwo od generalnej zasady przeprowadzania kontroli badań ustawowych w siedzibie kontrolowanej firmy audytorskiej. Umożliwia on Agencji – o ile może to przyczynić się do sprawniejszego przeprowadzenia kontroli - przeprowadzenie kontroli dotyczącej wyłącznie badań ustawowych jednostek innych niż jzp „zza biurka”. Jednocześnie dla usprawnienia przebiegu kontroli oraz możliwości wykorzystania zgromadzonych w jej trakcie dokumentów dla celów dowodowych w ewentualnych postępowaniach dyscyplinarnych czy administracyjnych przewidziano, że dokumenty przedstawiane przez kontrolowaną firmę audytorską na potrzeby przeprowadzanej kontroli są sporządzone w języku polskim lub zapewnione jest ich pisemne tłumaczenie na język polski (nowy ust. 4).
59. W pkt 59 dokonuje się zmiany w art. 117. Ma ona charakter doprecyzowujący, że nie tylko przedstawiane na potrzeby kontroli informacje pisemne, ale także dokumenty mają być opatrzone podpisem przedstawiciela firmy audytorskiej.
60. W pkt 60 dokonuje zmiany w art.120 polegającej na wydłużeniu terminu (z 14 do 20 dni) na przedstawienie przez firmę audytorską pisemnych zastrzeżeń do protokołu. Zmiana ta jest podyktowana dotychczasowym doświadczeniem, iż termin 14 dni jest trudny do dotrzymania.
61. W pkt 61 dokonuje się zmiany w art. 123. Polega ona na poszerzeniu zakresu przedmiotowego kontroli tematycznych z badań ustawowych jzp do wszystkich usług atestacyjnych i usług pokrewnych. Jest to podyktowane objęciem przez Agencję nadzoru nad wszystkimi usługami atestacyjnymi i pokrewnymi i potrzebą wyposażenia tego organu w instrument umożliwiający mu realizację tego zadania. Ponadto w ust. 8 doprecyzowuje się jakie procedury będą miały zastosowanie do takich kontroli.

62. W pkt 62 dodaje się nowy art. 123a regulujący przeprowadzanie kontroli, których przedmiotem mogą być wyłącznie usługi atestacyjne inne niż badanie lub usługi pokrewne. Co do zasady zakłada się, że organ nadzoru publicznego będzie sprawdzał jakość takich usług w trakcie kontroli badań ustawowych (por. art. 112 ust. 3 w brzmieniu proponowanym w projekcie). Nie można jednak wykluczyć zajścia potrzeby przeprowadzenia kontroli, która poświęcona byłaby wyłącznie tym innym usługom, zatem Agencja musi mieć do tego narzędzie.
63. W pkt 63 dokonuje się zmian w art. 124. Jego brzmienie zasadniczo odpowiada brzmieniu dotychczasowemu. Rozszerzony zostaje jedynie katalog przypadków, w których Agencja może przeprowadzić kontrolę doraźną (nie tylko, gdy otrzyma informację o nieprawidłowościach w badaniach ustawowych jzp, ale także w badaniach jednostek innych niż jzp, czy innych usługach atestacyjnych lub pokrewnych). Wynika to z objęcia przez Agencję nadzoru na wszystkich usługami atestacyjnymi i pokrewnymi i potrzebą wyposażenia Agencji w odpowiednie instrumenty nadzorcze. Jednocześnie doprecyzowano, że do kontroli doraźnych ma zastosowanie art. 116 ust. 4 (obowiązek udostępniania na potrzeby kontroli dokumentów w języku polskim). Ponadto w projektowanych przepisach przewidziano, że do kontroli doraźnych przeprowadzanych przez Agencję, ze względu na ich charakter (wyjaśnienie czy nieprawidłowości, o których powzięto informacje, mają miejsce), nie będą miały zastosowania wybrane przepisy rozdziału 5 (Ograniczenia kontroli działalności gospodarczej) ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.
64. W pkt 64 dokonuje się zmiany w art. 125 uzupełniającej, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie przepisy kpa będą miały zastosowanie także do kontroli usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe i usług pokrewnych.
65. W pkt 65 dokonuje się zmiany w art. 126, która jest o charakterze redakcyjnym (dostosowanie zapisów w celu uwzględnienia faktu przekształcenia KNA w Agencję).
66. W pkt 66 dokonuje się zmian w art. 127. W związku z przejęciem przez Agencję wszystkich kontroli w firmach audytorskich zbędne stają się dotychczasowe zapisy ust. 2 pkt 2 i 3. Natomiast zmiana w ust. 8 ma charakter redakcyjnych (zastąpienie „KNA” sformułowaniem „Rada Agencji”).
67. W pkt 67 dokonuje się zmian w art. 128. Nowo dodany ust. 1a jest wyjściem naprzeciw skierowanemu do Ministra Finansów postulatowi jednostki samorządu terytorialnego (jst) będącej jzp, umożliwienia zasiadania w Komitecie Audytu jst osób niebędących radnymi. W przepisie przewidziano, że w Komitecie Audytu w jzp będącej jst może zasiadać osoba niebędąca członkiem organu kontrolnego tej jednostki. Należy bowiem zauważyć, że członkowie organu kontrolnego w jst

(który pełni w niej jednocześnie funkcję komitetu audytu) pochodzą z wyboru społecznego. Zatem trudno jest zapewnić, by wśród nich znalazła się osoba posiadająca wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych, co jest wymogiem niezbędnym w stosunku do komitetu audytu wynikającym z art. 129 ust. 1 ustawy. Zważywszy na powyższe wprowadzana regulacja ma na celu umożliwienie spełnienia ww. warunku. Jednocześnie do decyzji jest pozostawiono kwestię czy osoba pełniąca funkcję członka komitetu audytu, niebędąca członkiem organu kontrolnego, będzie pracownikiem jednostki czy też zostanie z nią zawarta umowa cywilnoprawna. Natomiast w nowym ust. 3a przewidziano uznanie za spełnienie obowiązku powołania komitetu audytu przez oddział instytucji kredytowej i oddział banku zagranicznego oraz główny oddział i oddział zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, jeżeli jednostka macierzysta ww. oddziału powoła komitet ds. audytu, o którym mowa w art. 39 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE. W takim przypadku nie będą miały zastosowania również przepisy dotyczące składu komitetu audytu, niezależności jego członków oraz zadań komitetu audytu. Należy bowiem wskazać, że ze względu na harmonizację wynikającą z ww. dyrektywy, wspomniane jednostki macierzyste są w ich krajach uznane za jzp, zatem warunki dotyczące komitetu audytu jakie muszą one spełnić można uznać za analogiczne do tych obowiązujących w Polsce, a ich egzekwowaniem będzie zajmował się organ nadzoru publicznego z państwa siedziby tych jednostek.

68. W pkt 68 skreśla się ust. 2 w art. 128, który zwalnia jzp będącą jednostką samorządu terytorialnego z wymogu, by przynajmniej jeden członek jej komitetu audytu posiadał wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. W związku z prowadzeniem do art. 129 nowego ust. 1a (o czym mowa w pkt 66 uzasadnienia), który umożliwia takiej jzp spełnienie ww. wymogu przedmiotowa regulacja staje się zbędna.
69. W pkt. 69 wprowadza się zmiany do art. 148 poprzez wprowadzenie w ust. 1 wymogu wydania formalnego postanowienia (czego nie przewidziano w ustawie obecnie obowiązującej) wszczynającego postępowanie wyjaśniające. W ust. 2 usunięto Krajową Komisję Nadzoru z uwagi na planowaną, w myśl zmienianych przepisów, likwidację KKN. Jednocześnie listę podmiotów, w oparciu o których zawiadomienia o podejrzeniu popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, nie wszczyna się postępowania wyjaśniającego, uzupełniono o Ministra Finansów z uwagi na ustanowienie Agencji jako odrębnego podmiotu, niezwiązanego osobowo i kapitałowo z Ministerstwem Finansów. Ponadto, poprzez wykreślenie zdania drugiego w ust. 4 ograniczono możliwość wydłużania postępowań wyjaśniających

trwających maksymalnie 2 miesiące o kolejny okres trwający maksymalnie 2 miesiące, w celu przyspieszenia toku prowadzonych postępowań.

70. W pkt. 70 wprowadzono zmiany w art. 152. Dodano nowy ust. 2, który zobowiązywał będzie Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego do dostarczenia Agencji odpisu postanowienia o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego, niezwłocznie po jego wydaniu, w sytuacji gdy dochodzenie dyscyplinarne nie dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie. W ten sposób Agencja będzie miała pełny wgląd w sprawy prowadzone przez KRD i KSD, a w konsekwencji pełny nadzór nad działalnością organów samorządu w zakresie prowadzonych przez nich postępowań dyscyplinarnych
71. W pkt. 71 wprowadzono zmiany w ust. 4 art. 153. Zmodyfikowano skład orzeczniczy KSD, zmniejszając ilość sędziów z trzech do jednego do orzekania na rozprawie. Biorąc pod uwagę, że w proponowanych zmianach istotne przedmiotowo sprawy w postępowaniach dyscyplinarnych należeć będą do sądu powszechnego, nieuzasadnione jest już orzekanie przez KSD w składach trzysobowych. Wskazać należy, że w sprawach np.: przewinień dyscyplinarnych dotyczących nierealizowania obowiązku szkoleniowego, orzekanie w składzie trzech sędziów byłoby wymogiem, nierealizującym potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami ludzkimi i powodowałoby dodatkowe utrudnienia w rozpoznawaniu spraw (zebranie składu orzekającego), co mogłoby niezasadnie przedłużać tok postępowań.
72. W pkt. 72 i pkt. 83 wprowadzono zmiany w art. 157 oraz art. 177, które nakładają, w przypadku niemożności stawienia się przed organ prowadzący postępowanie dyscyplinarne na danym etapie z powodu choroby, obowiązek legitymowania się zwolnieniem lekarskim wystawionym przez lekarza sądowego, co jest regulacją analogiczną do stosowanych w procedurze cywilnej i karnej, a także spójną z ustawami regulującymi wykonywanie innego zawodu zaufania publicznego lub wynika z orzeczeń judykatury w przypadku przepisów dotyczących samorządu adwokackiego i radców prawnych. Uzasadnione jest to również potrzebą zabezpieczenia postępowania przed wykorzystywaniem jakichkolwiek zwolnień lekarskich do obstrukcji postępowania dyscyplinarnego. W ust. 3 art. 157 sprecyzowano zaś do jakiej wysokości może zostać nałożona kara porządkowa przez organ prowadzący dochodzenie dyscyplinarne.

W nowym ust. 3a wprowadzono możliwość nałożenia kary porządkowej za niewykonanie wskazanego przez organ prowadzący postępowanie obowiązku dostarczenia informacji lub dokumentacji. Dotychczasowa ustawa nie regulowała postępowania w tym zakresie, zaś próba odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania karnego – jak wynika z dotychczasowej praktyki –

wywoływała wątpliwości co do możliwości nakładania kar na podmioty inne niż świadek lub biegły w zakresie realizacji obowiązku dostarczenia informacji lub dokumentacji niezbędne dla postępowania dyscyplinarnego. Projektowany przepis stanowi w ten sposób uzupełnienie ust. 1-3 i zamyka zupełnie krąg podmiotów, które podlegają odpowiedzialności porządkowej. Wreszcie, zmiana w powyższym zakresie wprowadza także sankcję za niewykonywanie zobowiązań nakładanych przez organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne z art. 15 § 2 i 3 k.p.k. (który stanowi w tym wypadku przepisy prawa materialnego nakładającego obowiązek współpracy z organami postępowania dyscyplinarnego).

73. W pkt. 73 dodano nowy art. 157a, który jest odpowiednikiem art. 106b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, pozwalającego prokuratorowi prowadzącemu postępowanie karne o wystąpieniu z wnioskiem do sądu okręgowego o zwolnienie wskazanego banku lub jego pracowników z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej. Proponowana regulacja ma na celu przede wszystkim przyspieszenie prowadzenia postępowań dyscyplinarnych i gromadzenie materiału dowodowego objętego tajemnicą szczególnie chronioną. Obecnie jedynie Przewodniczący KNA lub jego zastępca może zwracać się, na podstawie art. 17b ustawy z dnia 21 lipca 2006 o nadzorze nad rynkiem finansowym, do Przewodniczącego KNF o uzyskanie informacji objętych tajemnicą bankową. Proponowane zmiany w ustawie o biegłych rewidentach likwidują KNA, wobec czego powyższy przepis ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym wymagałby zmiany. Nadto, dotychczasowa praktyka wskazuje, że uzyskiwanie takich informacji lub dokumentów przedłuża postępowanie w sprawach prowadzonych przez KNA i KR D. Umożliwienie organom prowadzącym postępowanie dyscyplinarne wobec biegłych rewidentów samodzielnego podejmowania działań w tym zakresie przyspieszy tok postępowań. Ochronę zaś przed niezasadnymi próbami uzyskania informacji objętych tajemnicą bankową będzie pełnić – tak jak w przypadku art. 106b ustawy Prawo bankowe – sąd okręgowy, który będzie orzekał w przedmiocie zasadności wniosku o zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej
74. W pkt. 74 dodaje się nowy ust. 9 w art. 159. Nowy przepis pozwoli na poinformowanie pokrzywdzonego, który z różnych przyczyn nie brał udziału w postępowaniu dyscyplinarnym o wydaniu orzeczenia skazującego, a tym samym pozwoli mu na podjęcie działań, służących zabezpieczeniu swojego interesu prawnego i faktycznego, np.: podjęcia czynności w celu uzyskania odszkodowania, zmiany firmy audytorskiej, w której pracował biegły lub samego biegłego rewidenta, przeanalizowanie poprzednich badań sprawozdań finansowych, etc.

75. W pkt. 75 wprowadzono zmiany w art. 160, których celem jest rozszerzenie katalogu okoliczności, które sąd rozpoznający sprawę winien w szczególności brać pod uwagę przy wymiarze kary za przewinienie dyscyplinarne. Obok dotychczasowych pięciu okoliczności, dodano 2 okoliczności przedmiotowe: przebieg dotychczasowej pracy zawodowej obwinionego biegłego rewidenta, skutki popełnionego przewinienia dyscyplinarnego dla pokrzywdzonego lub uczestników obrotu gospodarczego oraz okoliczność podmiotową, dotyczącą samego obwinionego: stopień winy obwinionego oraz jego motywację. Dotychczasowa bowiem praktyka wskazuje, że okoliczności te – zwłaszcza skutki przewinienia dyscyplinarnego dla pokrzywdzonego lub uczestników obrotu gospodarczego stanowią istotne okoliczności przy wymiarze kary – tak w przypadku działalności organów PIBR, jak i działalności KNA.
76. W pkt. 76 dodaje się nowy ust. 7 w art. 162, który wprowadza regulację w zakresie właściwości rzeczowej, w przypadku orzekania kary łącznej, w przypadku orzeczeń skazujących wydanych przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny i sąd powszechny. Regulacja to pozwala na orzekanie kary łącznej w przypadku orzeczeń wydanych przez ww. organy, stanowiąc w ten sposób wyczerpujące uzupełnienie regulacji w tym zakresie. Stanowi też regulację odpowiadającą przepisom kodeksu postępowania karnego (art. 569 k.p.k.).
77. W pkt. 77 dodaje się nowy ust. 2a w art. 164, który przyznaje Agencji możliwość zaskarżenia postanowień kończących dochodzenie dyscyplinarne w przypadku umorzenia lub odmowy wszczęcia dochodzenia przez KRD. Uprawnienie do żądania akt sprawy oraz orzeczeń i decyzji, które są wydawane przez właściwe organy PIBR w sprawach dyscyplinarnych, oraz możliwość zaskarżania orzeczeń KSD i postanowień KRD, nawet bez wcześniejszego przystąpienia do postępowania w charakterze strony, związane jest z obowiązkiem Agencji, tj. nadzoru nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta. Przyznanie uprawnienia zaskarżania ww. orzeczeń KRD pozwoli Agencji na sprawowanie pełnego nadzoru na każdym organem dyscyplinarnym PIBR. Zgodnie bowiem z obecną ustawą, postanowienia KRD w sprawach, gdzie zawiadamiającym lub stroną nie była KNA, nie mogły być zaskarżane zażaleniami. Proponowana zmiana zaś zamyka w całości katalog orzeczeń KSD i postanowień KRD, które mogą być skarżone przez organ sprawujący nad nimi nadzór, tj. Agencji.
78. W pkt. 78 i pkt. 84 wprowadzono zmiany w art. 168 i oraz art. 180 - wskazano, że koszty postępowania mają mieć charakter zryczałtowany, którego wysokość będzie ustalać KRBR, co pozwoli na precyzyjne określenie wysokości kosztów postępowania, dzięki czemu wszystkie strony postępowania nie będą mieć wątpliwości co do kosztów postępowania w ewentualnym postępowaniu

dyscyplinarnym. Przeciętna wysokość kosztów postępowania będzie zaś ustalana na podstawie dotychczasowych kosztów postępowań dyscyplinarnych, toczących się przed KRD i KSD oraz KNA i sądami powszechnymi.

79. W pkt. 79 i pkt. 85 wprowadzono zmiany odpowiednio w art. 170 oraz art. 181, które w przypadku prawomocnego skazania biegłego rewidenta za zarzucany mu czyn, wymagają by PIBR i Agencja publikowały na stronach internetowych informacje o skazaniu, dzięki czemu żadne orzeczenie wydane w sprawie dyscyplinarnej przez właściwy sąd dyscyplinarny nie zostanie pominięte w publikacji na stronach internetowych Agencji i PIBR. Większa (niejako „podwójna”) baza takich orzeczeń zwiększa możliwość dotarcia z komunikatem do właściwych odbiorców rynku kapitałowego.
80. W pkt. 80 i pkt. 81 wprowadzono zmiany w odpowiednio w rozdziale 9, polegające na zmianie nazwy oddziału 2 oraz w art. 172 ust. 1, które podyktowane są przyznaniem Agencji uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów, którzy dopuścili się przewinienia dyscyplinarnego w związku z świadczeniem usług atestacyjnych lub usług pokrewnych, co przewiduje projektowany art. 172 ust. 1 ustawy. Przyznanie tych uprawnień Agencji jest uzasadnione kluczowym znaczeniem prawidłowego świadczenia tych usług przez biegłych rewidentów dla rynku kapitałowego oraz koniecznością zapewnienia prawidłowego i skutecznego procedowania postępowań w tym zakresie.
81. W pkt. 82 wprowadzono zmiany w art. 174, które umożliwiają delegowanie zadań przez Agencję na pracowników Agencji, co uzasadnione jest przewidywanym, znacznie większym niż dotychczas w KNA, wpływem spraw dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów. Delegacja uprawnień w zakresie postępowań dyscyplinarnych odpowiada również treści obecnego art. 174 ust. 1. Nieuzasadnione jest natomiast dokonywanie wyłączeń czynności, tak jak miało to miejsce w przypadku KNA, jego członków i pracowników Ministerstwa Finansów (obecny art. 174 ust. 2 ustawy). Takie wyłączenie w przypadku KNA było uzasadnione ze względu na istotność orzeczeń w przypadkach wskazanych w art. 174 ust. 2 oraz fakt, iż KNA była organem kolegialnym. W przypadku projektowanych zmian, jako że reprezentantem Agencji i osobą zarządzającą będzie jednoosobowo Prezes Agencji, takie wyłączenia nie znajdują w dalszym ciągu uzasadnienia. To bowiem w gestii Agencji i jej Prezesa będzie pozostawać ustalenie zakresu delegowania uprawnień na pracowników Agencji.
82. W pkt 86 dokonuje się zmian w art. 182 ust. 1. W związku z likwidacją KKN oraz przejściem przez Agencję kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp oraz nadaniem jej uprawnienia do przeprowadzania kontroli w zakresie usług

atestacyjnych innych niż badanie i usług pokrewnych, w pkt 26 dokonuje się odpowiednich dostosowań, w tym aktualizacji powołań na odpowiednie artykuły dotyczące przeprowadzania ww. kontroli. W powyższym kontekście rozszerza się także katalog przewinień, za które firma audytorska może zostać ukarana, o świadczenie usług atestacyjnych innych niż badanie lub usług pokrewnych niezgodnie ze standardami wykonywania zawodu (nowy pkt 29).

83. W pkt 87 dokonuje się zmiany w art. 183 ust. 6 pkt 5. W związku z faktem, że nakładanie kar na firmy audytorskie przechodzi wyłącznie do kompetencji organu nadzoru publicznego, przy wymierzaniu kary brany będzie pod uwagę stopień współpracy wyłącznie z Agencją (a nie z KRBR).
84. W pkt 88 dokonuje się zmiany w art. 185 poprzez wskazanie, że kary na firmy audytorskie nakłada wyłącznie Agencja (a nie również KRBR).
85. W pkt 89 dokonuje się zmian w art. 187. Uchylenie ust. 1 wynika z faktu, że KRBR nie będzie pełnić już żadnej roli w systemie nakładania kar na firmy audytorskie. Zmiana w ust. 2 stanowi również odzwierciedlenie faktu, że kary na firmy audytorskie będą nakładane wyłącznie przez Agencję.
86. W pkt 90 dokonuje się zmiany w art. 188 poprzez uchylenie ust. 1, co wynika z faktu, że KRBR nie będzie pełnić już żadnej roli w systemie nakładania kar na firmy audytorskie.
87. W pkt 91 dokonuje się zmiany w art. 189 poprzez uchylenie ust. 1, co wynika z faktu, że samorząd zawodowy nie będzie nakładał kar na firmy audytorskie.
88. W pkt 92 dokonuje się zmiany w art. 191 ust. 1 co wynika z faktu, że samorząd zawodowy nie będzie nakładał kar na firmy audytorskie.
89. W pkt 93 dokonuje się zmiany w art. 194 poprzez nałożenie na KNF w nowo dodawanym ust. 8 obowiązku informowania Agencji o karach nałożonych przez organ nadzoru finansowego, o których mowa w art. 193 ust. 1. Zmiana ta jest podyktowana nałożonym na Agencję wymogiem informowania Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA) o karach nałożonych przez wszystkie organy pełniące funkcje w systemie nadzoru publicznego.
90. W pkt 94 dokonuje się zmiany w art. 195 poprzez wykreślenie organów PIBR z katalogu instytucji, które mogą być zawiadomione o potencjalnych naruszeniach przez tzw. sygnalistów. Zmiana ta wynika z faktu, że PIBR nie będzie już pełnił bezpośredniego nadzoru nad działalnością firm audytorskich.
91. W pkt 95 dokonuje się zmiany w art. 196 polegającej na wykreśleniu uprawnień dla odpowiednich organów PIBR do podjęcia czynności w związku z zawiadomieniem otrzymanym od sygnalisty. Zmiana ta wynika z faktu, że PIBR nie będzie już pełnił bezpośredniego nadzoru nad działalnością firm audytorskich.

92. W pkt 96 dokonuje się zmiany w art. 200 ust. 2 polegającej na wykreśleniu powołania na kontrole, o których mowa w art. 39. Wynika to z faktu, że samorząd zawodowy nie będzie już uprawniony do przeprowadzania kontroli doraźnych, a sama KKN ulegnie likwidacji.
93. W pkt 97 dokonuje się zmiany w art. 202 polegającej na wykreśleniu uprawnienia dla organu nadzoru do zlecenia KKN przeprowadzenia kontroli doraźnej, o której mowa w art. 39. Jest to podyktowane faktem, że samorząd zawodowy nie będzie już przeprowadzał kontroli w firmach audytorskich.
94. W pkt 98 dokonuje się zmiany w art. 203 ust. 2. Ponieważ kontrole wszystkich firm audytorskich będą obecnie realizowane przez organ nadzoru publicznego, nie ma potrzeby precyzowania, że wskazani w przepisie biegli rewidenci i firmy audytorskie podlegają nadzorowi oraz karom obowiązującym na zasadach przewidzianych dla biegłych rewidentów i firm audytorskich badających jzp.
95. W pkt 99 dokonuje się zmiany w art. 205 ust. 6. Według nowych regulacji wysokość opłaty za wpis na listę jednostki audytorskiej pochodzącej w państwa trzeciego będzie ujednolicona z wysokością opłaty za wpis na listę polskiej firmy audytorskiej. Jednocześnie ww. opłata została ustalona w stałej wysokości 5 tys. złotych ze względu na to, że ma ona pokrywać koszty administracyjne rozpatrzenia wniosku oraz sprawowaniu nadzoru nad nią w zakresie określonym w art. 207. Ponadto w związku z utworzeniem odrębnego organu nadzoru publicznego opłata ta będzie stanowić przychód Agencji (a nie dochód budżetu państwa) oraz będzie podlegać corocznej waloryzacji.
96. W pkt 100 dokonuje się zmian w art. 206, które mają charakter redakcyjny i związane są z zastąpieniem KNA odrębną instytucją (Agencją).
97. W pkt 101 dokonuje się zmian w art. 207. W ust. 1 nie ma potrzeby precyzowania, że wskazani w przepisie biegli rewidenci i firmy audytorskie podlegają nadzorowi oraz karom obowiązującym na zasadach przewidzianych dla biegłych rewidentów i firm audytorskich badających jzp, ponieważ nadzór nad wszystkimi firmami audytorskimi będzie obecnie sprawowany bezpośrednio przez organ nadzoru publicznego. Natomiast zmiana w ust. 2 ma charakter redakcyjny.
98. W pkt 102 dokonuje się zmiany w art. 208. Nowe brzmienie nie wprowadza w zasadzie zmian merytorycznych w stosunku do obecnego brzmienia tego artykułu (zmiany mają charakter redakcyjny wynikający z faktu zastąpienia KNA przez Agencję). Wyjątek stanowi zapis ust. 2 wskazujący, że opłata za przeprowadzenie kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego stanowi przychód Agencji (a nie jak dotychczas dochód budżetu państwa), co jest bezpośrednią konsekwencją utworzenia odrębnego organu nadzoru publicznego.

99. W pkt 103 dokonuje się zmiany w art. 299. Konieczne jest nadanie nowego brzmienia regule wydatkowej, która dotyczy limitu wydatków ministra właściwego do spraw finansów publicznych na realizację zadań KNA. W związku z zastąpieniem KNA przez Agencję, począwszy od 2021 r. budżetu Ministra Finansów nie będą obciążały wydatki na zadania nadzoru publicznego. Limit dotyczący roku 2019 będzie obejmował m.in. wydatki na realizację zadań KNA, która będzie działała do końca 2019 r. Ponadto wprowadzono ust. 1a, z którego wynika, iż limity na lata 2019 i 2020 obejmują również dotacje na utworzenie Agencji.
100. W art. 2 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, poprzez dodanie nowego ust. 8a w art. 25. Powyższa zmiana jest związana ze skierowanym do Ministra Finansów wystąpieniem jst będącego jzp, postulującego m.in. wprowadzenie jasnych zasad wynagradzania przez jzp członków komitetu audytu będących radnymi. Biorąc pod uwagę fakt, że komitety audytu są tworzone w ramach struktury organizacyjnej jzp, a ustawa o biegłych rewidentach nie określa zasad wynagradzania członków komitetu audytu, w projekcie przewidziano rozwiązanie systemowe dla jst w tym zakresie, umożliwiające wynagradzanie takich osób.
101. W art. 3 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych poprzez dodanie nowego pkt 20 w art. 6 ust. 1 regulującym zwolnienia podmiotowe z podatku dochodowego od osób prawnych. Zwolnienie Agencji z podatku dochodowego podyktowane jest tym, że głównym źródłem jej przychodów będą opłaty z tytułu nadzoru pobierane od nadzorowanych firm audytorskich. Opłaty te będą miały na celu jedynie pokrycie kosztów sprawowanego przez Agencję nadzoru – nie będzie ona nastawiona na osiągnięcie zysku, jej budżet będzie zrównoważony. Dodatkowo należy podkreślić, że opodatkowanie Agencji podatkiem dochodowym skutkowałoby podwójnym obciążeniem firm audytorskich opłatami na rzecz realizacji zadań publicznych.
102. W art. 4 projektu dokonuje się zmian w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zmiana zapisów w art. 66 ust. 9 wprowadzająca obowiązek informowania o rozwiązaniu umowy o badanie Agencji (w miejsce obecnego obowiązku informowania KRBR) wynika z faktu, że nadzór nad firmami audytorskimi będzie teraz sprawowany wyłącznie przez organ nadzoru publicznego. Natomiast zmiana w art. 79 pkt 8 jest bezpośrednią konsekwencją zmiany zapisów w art. 66 ust. 9 (tj. zastąpienia sformułowania „Krajowa Rada Biegłych Rewidentów” przez sformułowanie „Polska Agencja Nadzoru Audytowego”).

103. W art. 5 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli poprzez dodanie nowego ust. 6 w art. 2. Nowa regulacja rozszerza zakres zadań NIK o badanie sprawozdania finansowego Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego z przyczyn, o których szczegółowo wspomniano w pkt 7 uzasadnienia przy omówieniu zasad gospodarki finansowej Agencji.
104. W art. 6 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa poprzez dodanie nowego ust. 6a w art. 24. Powyższa zmiana ma analogiczne źródło jak zmiana w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym opisana w pkt 100 uzasadnienia.
105. W art. 7 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym poprzez dodanie nowego ust. 4b w art. 21. Powyższa zmiana ma również analogiczne źródło jak zmiana w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym opisana w pkt 100 uzasadnienia.
106. W art. 8 projektu dokonuje się zmian w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. Zarówno zmiana w art. 4 ust. 1 pkt 6a jak też w art. 17b są o charakterze redakcyjnym i mają na celu dostosowanie ich brzmienia do faktu zastąpienia KNA przez Polską Agencję Nadzoru Publicznego.
107. W art. 9 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez zastąpienie w art. 31 pkt 16b sformułowania „Komisją Nadzoru Audytowego” sformułowaniem „Polską Agencją Nadzoru Audytowego”. Niniejsza zmiana ma jedynie charakter redakcyjny wynikający z przekształcenia KNA w Polską Agencję Nadzoru Audytowego.
108. W art. 10 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym poprzez dodanie nowego pkt 31 w art. 3 w ust. 1 zawierającym katalog państwowych osób prawnych. Ponieważ nowo tworzona Agencja ma być państwową osobą prawną zachodzi potrzeba ujęcia jej w ww. katalogu.
109. W art. 11 projektu dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców poprzez dodanie nowego art. 64a. Wynika to z konieczności, by do kontroli doraźnych przeprowadzanych przez Agencję, ze względu na ich charakter (wyjaśnienie czy nieprawidłowości, o których powzięto informacje, mają miejsce), nie miały zastosowania wybrane przepisy rozdziału 5 (Ograniczenia kontroli działalności gospodarczej).
110. Art. 12 i 13 regulują kwestie utworzenia Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (Agencję), której organami są Prezes oraz Rada Nadzoru Audytowego (Rada Agencji).
111. W art. 14 znosi się obecnie funkcjonujący organ nadzoru, Komisję Nadzoru Audytowego oraz Krajową Komisję Nadzoru, których zadania przejmie Agencja.

112. Art. 15 projektu reguluje kwestię wstąpienia Agencji w prawa i obowiązki likwidowanej KNA, a także przejęcie przez nią należności i zobowiązań Ministerstwa Finansów powstałych w związku z realizacją zadań KNA.
113. W art. 16 projektu zobowiązuje się Ministra Finansów do przekazania w 2019 r. i 2020 r. dotacji z budżetu państwa na utworzenie Agencji. Dotacje mają charakter dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji oraz dotacji podmiotowych. Dotacje o charakterze inwestycyjnym będą przeznaczone na finansowanie zakupu środków trwałych niezbędnych jako wyposażenie Agencji. Natomiast dotacje o charakterze podmiotowym będą przeznaczone na finansowanie działalności bieżącej Agencji w pierwszym okresie jej funkcjonowania. Udzielone dotacje zostaną odniesione na fundusz podstawowy Agencji. Począwszy od 2020 r. Agencja rozpocznie zbieranie opłat z tytułu nadzoru, z których będą finansowane także koszty Agencji. Biorąc jednakże pod uwagę, iż system zbierania opłat wymaga ustanowienia zakłada się, że działalność Agencji w 2019 r. i częściowo w 2020 r. będzie pokrywana z ww. dotacji.
114. W art. 17 projektu, w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania nadzoru publicznego, przewidziano, że na dzień 1 stycznia 2020 r. nowo tworzona Agencja przejmie pracowników Ministerstwa Finansów zajmujących się dotychczas obsługą KNA. Osoby te staną się automatycznie pracownikami Agencji z zachowaniem ciągłości stosunku pracy.
115. W art. 18 projektu zobowiązuje się Ministra Finansów do powołania organów Agencji z dniem 1 stycznia 2020 r. Natomiast zobowiązuje instytucje, które zgłaszają swoich przedstawicieli do składu Rady Agencji, do zgłoszenia Ministrowi Finansów kandydatów w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
116. W art. 19 projektu zobowiązuje się Ministra Finansów do powołania pełnomocnika ds. organizacji Agencji, którego zadaniem będzie podjęcie wszelkich niezbędnych działań przygotowawczych i organizacyjnych w celu zapewnienia, że Agencja stanie się w pełni operacyjna i rozpocznie wykonywanie wszystkich swoich zadań przewidzianych niniejszym projektem z dniem 1 stycznia 2020 r. Koszty wynagrodzenia pełnomocnika oraz podejmowanych przez niego działań będą stanowiły koszty Agencji. Jego obsługę administracyjną, organizacyjną i księgową zapewni zaś Ministerstwo Finansów. Pełnomocnik będzie zobowiązany do przedstawienia Ministrowi Finansów sprawozdania z podjętych przez niego działań nie później niż 30 dni od dnia zakończenia swojej działalności (tj. do 30 stycznia 2020 r.).
117. W art. 20 projektu, w ramach działań przygotowawczo-organizacyjnych, zobowiązuje się pełnomocnika do przygotowania i przedstawienia Ministrowi Finansów do zatwierdzenia projektów planu finansowego Agencji odpowiednio na

- 2019 r. (na okres od dnia wejścia w życie niniejszego projektu do 31 grudnia 2019 r.) oraz na 2020 r. Jednocześnie zobowiązuje się PIBR do przekazania pełnomocnikowi informacji o prognozowanych na 2020 r. kosztach zadań realizowanych przez samorząd w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję.
118. W art. 21 projektu zobowiązuje się Prezesa Agencji do publikacji – w terminie do końca pierwszego kwartału 2020 r. - przyjętego przez Radę Agencji planu działania Agencji na 2020 r. Przepis ten stanowi wyjątek od określonej w art. 90 ust. 4 ogólnej zasady publikacji do końca roku kalendarzowego rocznego planu działania Agencji na kolejny rok. Wynika to z faktu, że 2020 r. będzie dopiero pierwszym rokiem funkcjonowania Agencji, zatem zachodzi potrzeba wprowadzenia przedmiotowego przepisu przejściowego.
119. W art. 22 projektu przewidziano przepisy przejściowe dotyczące przekazania pełnomocnikowi odpowiednio przez KNA i KKN sprawozdań zawierających kompleksową informację o podjętych przez nie w 2019 r. działaniach nadzorczych. Dane te zostaną uwzględnione w rocznym sprawozdaniu z podjętych działań nadzorczych za 2019 r., które przygotowuje już Agencja.
120. W art. 23 projektu przewidziano, że sama zmiana w zakresie struktury organizacyjnej organu nadzoru publicznego (tj. powstanie odrębnej Agencji w miejsce KNA) nie powoduje uchylecia obowiązywania podjętych dotychczas przez samorząd zawodowy uchwał, które wymagały zatwierdzenia przez KNA. Zatem uchwały wskazane w art. 30 ust. 2 pkt 3 lit. a-f oraz statut, o którym mowa w art. 45 ustawy dotychczasowej nadal zachowują moc.
121. W art. 24 projektu, w celu zminimalizowania obciążeń biurokratyczno-administracyjnych dla nadzorowanych podmiotów wynikających ze zmiany systemu nadzoru publicznego wprowadzanej niniejszą ustawą, przewidziano przepisy przejściowe zapewniające kontynuację prowadzenia dotychczasowej listy firm audytorskich przez Agencję. W związku z tym firmy audytorskie wpisane dotychczas na listę nie będą musiały podejmować żadnych dodatkowych czynności w związku ze zmianą podmiotu ją prowadzącego. Jednocześnie, by zapewnić niezakłócone przejęcie listy, zobowiązano KRBR do przekazania Agencji (w terminie do 31 grudnia 2019 r.) wszelkiej dokumentacji niezbędnej do prowadzenia listy w sposób zapewniający bezpieczeństwo i integralność danych. W tym celu zobowiązano pełnomocnika do określenia sposobu i warunków technicznych przekazania ww. danych.
122. W art. 25 projektu przewidziano, że Agencja będzie kontynuować prowadzenie listy jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich. Zatem zarejestrowane na niej dotychczas jednostki audytorskie nie będą musiały

dokonywać żadnych dodatkowych czynności. Jednocześnie wprowadzono przepis przejściowy wskazujący, że wnioski o wpis na ww. listę złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy będą rozpatrywane na dotychczasowych zasadach.

123. W art. 26 projektu ujęto przepisy przejściowe przewidujące, że postępowania administracyjne prowadzone przez organy PIBR (np. dotyczące wpisu czy skreślenia z rejestru lub listy, czy dotyczące nakładania kar), wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą nadal prowadzone przez ww. organy (do ich zakończenia) na podstawie przepisów dotychczasowych.
124. W art. 27 projektu wprowadzono przepisy przejściowe przewidujące, że postępowania administracyjne i administracyjno-sądowe, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których stroną była KNA, są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych, a stroną tych postępowań (w miejsce KNA) jest Agencja.
125. W art. 28 projektu przewidziano przekazanie Agencji przez KNA oraz Ministra Finansów wszelkich zasobów elektronicznych wykorzystywanych dotychczas do realizacji zadań przez KNA oraz dokumentów (w tym akt postępowań prowadzonych przez KNA) w celu umożliwienia Agencji sprawnego przejęcia realizacji zadań nadzoru publicznego, w tym kontynuacji postępowań.
126. W art. 29 projektu wprowadzono przepisy przejściowe dotyczące kontroli i kontroli doraźnych realizowanych dotychczas przez KKN. Zakłada się, że do ww. kontroli wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a także do kontroli przeprowadzonych przed tą datą, ale z których na tę datę nie został jeszcze sporządzony lub zatwierdzony raport z kontroli, stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że zakończenie ww. kontroli oraz sporządzenie i zatwierdzenie ww. raportów z kontroli będzie realizowane przez KKN. Projekt zobowiązuje KKN do zakończenia ww. czynności w terminie do 31 grudnia 2019 r. Jednocześnie przewidziano, że mogą zaistnieć obiektywne okoliczności uniemożliwiające KKN zakończenie wybranych kontroli we wskazanym powyżej terminie. W takiej sytuacji organ ten będzie zobowiązany do niezwłocznego przekazania Agencji dokumentacji takiej kontroli wraz z uzasadnieniem przyczyn jej niezakończenia w terminie. Natomiast Agencja będzie zobowiązana do ujęcia takiej kontroli w swoim pierwszym planie kontroli przypadającym po 31 grudnia 2019 r. Podobnie, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli KKN skierowała do firmy audytorskiej zalecenia pokontrolne, których termin realizacji upłynął na dzień 30 listopada 2019 r., niniejsze przepisy przejściowe zobowiązują KKN do weryfikacji realizacji tych zaleceń. KKN będzie

miała na to czas do 31 grudnia 2019 r. Natomiast w przypadku skierowania do firmy audytorskiej przez KKN zaleceń pokontrolnych, których termin realizacji upływa po 30 listopada 2019 r., weryfikacji ich realizacji będzie dokonywać Agencja. W tym celu KKN oraz kontrolowana firma audytorska będą zobowiązane do niezwłocznego przekazania Agencji odpowiednio raportu z kontroli oraz informacji o sposobie realizacji zaleceń. Ponadto w przepisach przejściowych przewidziano, że postępowania o nałożenie kary oraz postępowania dyscyplinarne wszczęte na podstawie zarówno kontroli rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jak również takich, z których raport z kontroli został zatwierdzony na ten dzień, będą prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych. Dodatkowo przewidziano dla Agencji możliwość nałożenia na PIBR kary finansowej (10 tys. zł), jeżeli nie wykona ona obowiązków nałożonych na nią niniejszym artykułem.

127. W art. 30 projektu wprowadzono przepisy przejściowe uprawniające KNA do przeprowadzenia kontroli doraźnej w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w badaniach ustawowych jednostek innych niż jzp czy świadczeniu pozostałych usług atestacyjnych lub pokrewnych. Należy wskazać, że jedną z głównych przyczyn zmiany obecnego systemu nadzoru publicznego jest potrzeba szerszego kontrolowania działalności firm audytorskich, również w zakresie innych usług niż badanie ustawowe sprawozdań finansowych, w tym przyznania organowi nadzoru dodatkowych narzędzi do realizacji jego zadań (m.in. poszerzenia zakresu kontroli i kontroli doraźnych do wszystkich usług atestacyjnych i usług pokrewnych). Ponieważ przekształcony organ nadzoru publicznego (Agencja) rozpocznie swoją działalność operacyjną od 1 stycznia 2020 r., zachodzi zatem potrzeba, by w okresie przejściowym (od momentu wejścia w życie ustawy do 31 grudnia 2019 r.) obecny organ nadzoru publicznego (KNA) miał możliwość interweniowania w przypadku uzyskania informacji o nieprawidłowościach w świadczeniu usług innych niż badanie jzp. Realizacji tego celu służą niniejsze przepisy przejściowe.

128. W art. 31 projektu przewidziano, że kontrole „planowe” KNA, a także kontrole doraźne przewidziane w przepisach przejściowych (art. 30), które zostały wszczęte i niezakończone przez 1 stycznia 2020 r. lub zostały przeprowadzone, ale przed tą datą nie został z nich sporządzony lub zatwierdzony raport z kontroli, będą kontynuowane przez Agencję. Podobnie będzie w przypadku weryfikacji realizacji zaleceń z kontroli wydanych przez KNA – jeżeli termin ich realizacji na dzień 31 grudnia 2019 r. jeszcze nie upłynął, to weryfikacji będzie dokonywać Agencja.

129. W art. 32 projektu założono, że KNA opracuje plan kontroli na pierwsze półrocze 2020 r. w zakresie kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp oraz

pozostałych usług atestacyjnych lub pokrewnych. Należy wskazać, że obecnie KNA nie tworzy planów kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp, ponieważ kontrole takie są domeną samorządu zawodowego (KKN). W związku z reorganizacją systemu nadzoru publicznego (w tym przejściem przez organ nadzoru publicznego m.in. kontroli wszystkich badań ustawowych) wskazane jest, by w okresie przejściowym, oprócz planu kontroli badań ustawowych jzp, KNA była uprawniona do przygotowania także planu kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp (i ew. innych usług atestacyjnych i pokrewnych). Plan ten byłby, przynajmniej w początkowym okresie działania Agencji, podstawą do realizacji jej kontroli. Chodzi tu o zapewnienie ciągłości działań nadzoru publicznego – z dniem 1 stycznia 2020 r. Agencja powinna być w pełni gotowa do realizowania wszystkich swoich działań, w tym przeprowadzania kontroli badań ustawowych jednostek innych niż jzp, a nie powinna koncentrować głównie swoich wysiłków np. na działania planistyczne. Dodatkowo przewidziano, że kontrole KNA zaplanowane na 2019 r., a nierozpoczęte przez 1 stycznia 2020 r. będą przeprowadzone już przez Agencję.

130. W art. 33 projektu przewidziano przepisy przejściowe określające, że do spraw dyscyplinarnych prowadzonych przez organy PIBR, które zostały wszczęte lecz niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, a wszelkie w nich odwołania do KNA rozumie się jako odwołania do Agencji.
131. W art. 34 projektu wprowadzono przepisy przejściowe wskazujące, że do spraw dyscyplinarnych wszczętych lecz niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, w których KNA prowadzi postępowanie wyjaśniające, dochodzenie dyscyplinarne, albo jest oskarżycielem przed sądem, stosuje się przepisy dotychczasowe. Natomiast wszelkie w tych przepisach odwołania do KNA rozumie się jako odwołania do Agencji.
132. W art. 35 projektu ujęto przepisy przejściowe zakładające, że do kar pieniężnych wymierzonych przez 31 grudnia 2019 r. w postępowaniach administracyjnych lub dyscyplinarnych, w tym do wpływów z tych kar, stosuje się przepisy dotychczasowe.
133. W art. 36 projektu uregulowano przepisy przejściowe dotyczące opłat z tytułu nadzoru. Do opłat pobieranych zarówno przez KNA jak też PIBR, należnych za lata 2018 i 2019, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe. Opłaty za 2019 r. naliczanych przez KNA będą rozliczone przez Ministra Finansów, natomiast opłaty za analogiczny rok naliczone przez KRBR, zostaną rozliczone przez PIBR. Jednocześnie informacja o prognozowanych przychodach firm audytorskich na 2020 r. stanowiących podstawę wyliczenia opłaty z tytułu nadzoru, ma zostać

przekazana do 30 września 2019 r. do KNA. Jednocześnie w ust. 6 art. 36 wskazano, iż przy wyliczaniu stawki procentowej z tytułu nadzoru nie uwzględnia się niedoborów i nadwyżek powstałych przed 1 stycznia 2020r. Podobnie przy ustalaniu kwoty przekazywanej do PIBR na wykonywanie zadań realizowanych w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję nie uwzględnia się niedoborów i nadwyżek powstałych przed 1 stycznia 2020r.

134. W art. 37 przewidziano, że organy samorządy zawodowego zachowują mandat do kolejnych wyborów, z wyjątkiem KKN, która ulega likwidacji z dniem 1 stycznia 2020 r. Intencją tych zapisów jest, by ustawowo nie zobowiązywać PIBR do zwoływania nadzwyczajnego zjazdu w celu wyłonienia nowych organów samorządu. Niemniej jednak niniejsze zapisy nie stoją na przeszkodzie, by PIBR, jeśli uzna za konieczne, mogła zwołać taki zjazd.

135. W art. 38 projektu przewidziano odpowiedni okres na dostosowanie przez firmy audytorskie swojej organizacji wewnętrznej, systemu wewnętrznej kontroli jakości oraz dokumentacji do wymogów niniejszej ustawy – wynosi on 4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

136. W art. 39 projektu przewidziano, iż KNA określi w formie uchwały szczegółowy zakres oraz formy i tryb przekazania sprawozdania za 2019 r. przez firmy audytorskie.

137. W art. 40 określono terminy odpowiednio wejścia w życie ustawy oraz wybranych jej artykułów. Ustawa zacznie obowiązywać po upływie 14 dni od ogłoszenia, natomiast art. 12 powołujący do życia Agencję zacznie obowiązywać po upływie 21 dnia od ogłoszenia ustawy. Z kolei w pkt. 2 wskazano przepisy, których wejście w życie z dniem 1 stycznia 2020 jest zasadne z uwagi na rozwiązania merytoryczne przyjęte w projektowanej ustawie.

IV. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

V. Obowiązek notyfikacji

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).